

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 826

vineri 26 noiembrie 1965

8 pagini 25 bani

In actualitate:

TEZELE

Sîntem în perioada în care s-a terminat sau se apropie de sfîrșit recapitularea materiei în vederea lucrărilor scrise trimestriale. În toate școlile tezele au și început, avîndu-se în vedere necesitatea terminării lor în jurul datei de 10 decembrie, pentru a se lăsa profesorului timp să mai examineze pe elevii mai slab pregătiți, pe cei asupra cărora nu este deplin edificat, să revadă cu clasa cunoștințele predate după efectuarea tezelor pentru a le consolida și a le încadra în sistemul cunoștințelor prevăzute a fi însușite în cursul întregului trimestru.

Între cadrele didactice — adeseori prin intermediul comisiilor metodice — are loc un schimb de păreri în privința subiectelor pentru teză. Pe bună dreptate s-a subliniat că acestea nu trebuie să solicite doar cunoștințele dintr-o singură lecție, sau chestiuni de amănunt, nesemnificative, ci că trebuie să-l pună pe elev într-o situație nouă din care să se vadă nu atât că a învățat fiecare lecție în parte, cît mai ales că și-a însușit materialul de bază de la fiecare disciplină atât de bine încît, din oricare unghi de vedere i s-ar da să-l interpreteze, să se descurce ușor.

De altfel, după părerea noastră, acesta ar trebui să fie și criteriul notării, al aprecierii valorii lucrărilor scrise. Să presupunem doi elevi: unul care în tratarea subiectului de la teză pune cap la cap lecțiile sau operele care se încadrează în acest subiect, fără să dovedească cunoștințe eronate, și altul care extrage din multitudinea de cunoștințe pe cele care pot să-i illustreze cel mai bine ideile, care reușește să ordoneze aceste idei în funcție de ponderea pe care o pot avea în elu-

cidarea problemei ce i s-a dat de tratat etc. Evident, acesta din urmă are o pregătire mai temeinică și trebuie să primească notă mai bună.

Este bine ca în studierea lucrărilor scrise profesorul să nu uite modul de exprimare al elevilor, modul de a-și expune ideile și de a le ilustra, corectitudinea în scris și chiar aspectul scrisului lor. Sigur, profesorul de matematică, de exemplu, nu trebuie să se dădă nota la teză pentru greșelile de ortografie. Totuși el are datoria să le însemneze, să le corecteze, iar la sfîrșitul lucrării să facă observații cu privire la forma ei.

În anul școlar trecut s-a observat la unele cadre didactice tendința de a trece mai ușor peste ora de corectare a lucrărilor scrise. Sînt și cazuri cînd se sare peste aceasta, elevii primind tezele pentru ca să și le corecteze acasă. Este o greșală. Ora rezervată corectării lucrărilor scrise este deosebit de importantă pentru profesor. În ea, acesta are prilejul să îndrepte o seamă de erori, să completeze unele goluri, să facă o serie de recomandări elevilor.

Tendința de a vedea ora de analiză a tezelor drept cea mai ușoară este eronată și trebuie combătută cu hotărîre. În vederea acestuia profesorul trebuie să fie foarte bine pregătit. Această pregătire nu este de loc ușoară: el trebuie să extragă din teze greșelile caracteristice ale elevului și greșelile tipice ale clasei, să le interpreteze atât în ce privește pregătirea școlarului, cît și nivelul general de pregătire al clasei, fixînd punctele de reper ale strădaniilor viitoare pentru însușirea cunoștințelor cerute de programă. Acest lucru cere efort, pricepere, răspundere.

Unele probleme ale predării obiectului:

EDUCAȚIA CETĂȚENEASCĂ

Încă de la începutul acestui an școlar s-a manifestat un interes sporit din partea personalului didactic de predare, ca și din partea organelor de învățămînt, față de problemele multiple și complexe pe care le ridică predarea, la nivelul cerințelor actuale, a „Educației cetățenești” — important obiect de învățămînt în școala generală. Faptul este întru totul explicabil dacă avem în vedere că în vara acestui an a fost adoptată noua Constituție a Republicii Socialiste România, care reflectă profunde schimbări social-economice ce au avut loc în întreaga structură a societății, ca urmare a victoriei definitive a socialismului în patria noastră și care consfințește victoriile dobîndite de poporul nostru, condus de partid, în fărîmarea societății socialiste.

Menit să conducă la înarmarea tinerilor școlari cu un sistem de cunoștințe despre trăsăturile fundamentale ale orînduirii sociale și de stat în țara noastră, despre organizarea și conducerea țării noastre, despre marile drepturi și libertăți, ca și despre datorile fundamentale ale cetățenilor din Republica Socialistă România, educația cetățenească ca obiect de învățămînt, trebuie să își aducă o contribuție de seamă la educarea tinerei generații în spiritul moralei socialiste, al dragostei

fierbinții față de Partidul Comunist Român, față de patria noastră socialistă.

În ultimă instanță, însușirea noțiunilor și principiilor prevăzute în programa de educație cetățenească pentru clasa a VIII-a a școlii generale trebuie să aibă ca rezultat formarea unei clare conștiințe și a unei solide conduite cetățenești la absolvenții școlii generale.

Aceste obiective majore ale cursului de educație cetățenească pun în fața profesorilor probleme serioase, care reliefează atât importanța activității pe care sînt chemați să o desfășoare, cît și răspunderea de care trebuie să dea dovadă în organizarea și desfășurarea acestei activități.

În aceste condiții este de la sine înțeles interesul pe care îl prezintă cunoașterea și studierea activității didactice concrete pe care o desfășoară în școli și rezultatele pe care le obțin profesorii cărora li s-a încredințat sarcina de a preda orele de educație cetățenească. Ce arată practica didactică în această privință?

Un sondaj efectuat la un număr de licee și școli generale din Capitală a prilejuit unele observații care permit desprinderea unor aspecte cu caracter general în organizarea și desfășurarea orelor de educație cetățenească, la care ne propunem să ne referim în cele ce urmează.

Marea majoritate a profesorilor la lecțiile cărora s-a asistat, conștienți de răspunderea ce le revine, fac eforturi pentru a-și îndeplini cu cît mai bune rezultate, sarcinile instructiv-educative ce le revin prin predarea acestui obiect de învățămînt. Elocvente în această privință sînt preocupările lor pentru studierea atentă a Documentelor Congresului al IX-lea al P.C.R., ale sesiunii Marii Adunări Naționale din august 1965, alcătuirii unor planuri cît mai judicioase de expunere, procurarea și folosirea de material didactic adecvat, ca și a literaturii social-politice și beletristice la lecțiile pe care le țin. Cei mai mulți dintre profesorii asistați, acordă atenția cuvenită conținutului de idei al lecțiilor, urmărind să prezinte corect din punct de vedere științific tezele și să orienteze lecțiile în lumina ultimelor documente de partid și de stat.

Cu toate acestea există unii indici care arată că rezultatele ce se obțin nu se ridică la nivelul eforturilor ce se fac și, ca atare, ele nu pot fi considerate întru totul mulțumitoare.

Din răspunsurile pe care le-au dat, la lecțiile asistate, un număr relativ mare de elevi a reieșit că mulți dintre aceștia nu își însușesc în mod conștient și sistematic cunoștințele ce li se predau, cel mai adesea ei nefiind în măsură decît să descrie, să reproducă fapte, idei, teze. Ex-

plicarea și argumentarea acestora nu se realizează în marea majoritate a cazurilor. Aceasta explică de ce multe din cunoștințele elevilor sînt incomplete, neprecise, nedurabile, iar uneori denaturat însușite. Cauzele care determină această situație sînt multiple. În cadrul sondajului efectuat s-au conturat cu mai multă pregnanță câteva.

Toate lecțiile la care s-a asistat au cuprins un volum mare de cunoștințe în a căror expunere sau analiză s-au inclus multe aspecte și amănunte necerute de programa școlară. Aceasta a făcut ca lecțiile să fie pe alocuri prolix, mulțumirea de noțiuni, idei, teze expuse fiind una din cauzele care fac ca acestea să nu poată fi înțelese și însușite în bune condiții de către elevi. Un exemplu: în lecția „Noțiuni generale despre stat” cei mai mulți dintre profesori s-au referit la originea și esența statului, caracterul istoric și de clasă al lui, tipuri și forme de stat, funcțiile statului, au analizat amănunțit fiecare tip de stat în parte (sclavagist, feudal, capitalist), au vorbit despre

ȘTEFAN COSTEA
inspector general șef
în Ministerul Învățămîntului

(Continuare în pag. 7-a)

80 de ani de la nașterea lui

LIVIU REBREANU

Era înalt, voinic, dar suplu. Avea înfățișare de viking bălai, cu ochi scandinav abiaștri, foarte luminoși. Părul alb de tot și moale îi cădea într-o meșă lată pe fruntea încă tină; nu împlinise cincizeci de ani. Așa l-am văzut pentru prima dată la o expoziție a cărții. Confruntarea imaginii unui autor de cărți, așa cum se cristalizează în fantezia cititorului, cu chipul real al acestuia poate să dezamăgească de multe ori. Nu era și cazul lui Liviu Rebreanu. Omul arăta întotdeauna cum trebuia să fie, creatorul unei opere monumentale. Concentrat și parcă sfios, de o eleganță vestimentară sobră, lingă o masă încărcată cu volume, făcea un contrast izbitor cu tinerețea aprinsă, agitată și brună a lui Ionel Teodorescu. Autorul *Medelenilor* era locvace, zgomotos, metaforic: Rebreanu avea gestul reținut și vorba ardelenestă, domoală. În conversație, fiul învățătorului din Târnăveni era greoi și fără strălucire. Se spune că stilul e omul; în ceea ce-l privește pe Rebreanu, omul își sugera stilul molcom, ca o lavă fierbinte pe dimăuntru și care, în mișcarea ei aproape invizibilă, e capabilă prin stăruință să construiască munți.

Debutul scriitorului a și fost, pe o perioadă de mai mulți ani, o înaintare înceată spre o maturizare artistică relativ târzie. La 24 de ani, Mihail Sadoveanu a dat la iveală concomitent trei cărți, arta lui dezvoltându-se dintr-o dată forța și orientarea tematică. Primele volume ale lui Rebreanu — *Frământări* (1912) și *Colanii* (1916) — deși noul prozator se afla în preajma și respectiv dincolo de pragul vârstei de treizeci de ani, nu-l anunțau pe realizatorul marilor compoziții în pregătirea cărora se și afla angajat. Privite însă retrospectiv, de la nivelul înalt al romanelor țărănești, schițele și nuvelele anterioare conturează totuși, la scară redusă, harta satului românesc pe care se mișcă fără o pregnanță deosebită, dar în lumina adevărului social și psihologic, figuri caracteristice. În *Nuvela Nevasta*, femeia e o apariție, în versiune tragică, de cîntec popular satiric, dar în același timp e o Ană mai rezistentă. Fetele și flăcăii, țărani necăjiți, dascălilele, învățătorii și preoții din schițe și nuvele aparțin tipologic aceleiași lumi pe care romancierul o va reconstitui mai târziu într-o sinteză completă. Nu numai personajele, ci și dramele trăite de ele prefigurează cazuri reluate în romane. Trădată în iubire, în alt context decât cel din *Ion*, Saveta (din *Ofilire*) e doborâtă de aceeași deznădejde și se sinucide cum o va face și Ana. Intriga nuvelei *Răfuiala* — un soț îl ucide pe fostul iubit al nevestei lui — rezumă în fond partea a doua, *Glăsu iubirii*, din *Ion*. Chiar și trista pățanie a țărănilor din *Proștii* ar putea fi încadrată printr-o măruntă întâmplare umiltoare ce punctează creșterea valului de revoltă din *Răscoala*.

Înaintind pe treptele acestui material pregătit, desigur negând că atare Liviu Rebreanu a atins culmea creației lui, în același timp un punct de altitudine maximă a epicii noastre moderne. Tripticul *Ion*, *Răscoala*, *Pădurea spinzuraților* fixează solid și definitiv arcul de boltă al romanului românesc și, totodată, stabilește una din legăturile cele mai trainice cu literatura universală.

Romanul e operă mai întâi de observație, dar și de fantezie. Rebreanu rămâne exclusiv un observator și, aparent paradoxal pentru un scriitor „obiectiv”, obține succese mari numai cînd își valorifică propria experiență de viață. Detașarea sa de obiect nu trebuie să ne înșele, nici absența fiorului liric. Reflexele autobiografice în romane sînt binecunoscute. Se poate afirma că opera perenă a prozatorului s-a constituit numai din sedimentările acumulate în tinerețe, înainte de trecerea în „țară”.

Răscoala nu opune o dezmințire. Geografic aspectele din marea răzvrătire sînt strict limitate,

însă psihologia maselor țărănești și mobilurile social-economice care le pun pe acestea în mișcare sînt comune celor din *Ion*. Oricite amănunte de individualizare introduce scriitorul în lumea eroilor săi din mediul sătesc, dominant răsună dincolo și dincoace de munți glasul pămîntului. Tablourile din *Ion* și *Răscoala* sînt complimentare și compun o impunătoare frescă unică. Unitatea e asigurată și de simpatia, nedecarată, dar simțită pretutindeni, cu care sînt priviți obișduiții muncitori ai pămîntului. Ca un corolar firesc, răbufnește ostilitatea față de clasele avute. În portretizarea arendașilor, a moșierilor, a reprezentanților autorității repressive, nota polemică ne solicită o apreciere pozitivă a atitudinii sociale a scriitorului, dar nu ne împiedică a remarca realizarea artistică deficitară. Aici iese la iveală faptul că nu numai procesul de creație era lent la Rebreanu, ci și asimilarea organică a datelor observației. Autenticitatea absolută reliefează puternic mediul rural, în care se includ desigur și figurile din mica burghezie ardelenescă, foarte apropiată de acest mediu care-i și constituie ascendența imediată. Cu toate că a avut prilejul să cunoască după 1908, pătura citadină din vechea Românie i-a rămas lui Rebreanu, pe planul prelucrării artistice, relativ străină. De aceea, deși în linii generale, tipologice, personajele din alt mediu decît cel țărănesc sînt adevărate, în detaliile concrete, acelea care dau relief și viață, desenul pare de multe ori trasat cu elemente anterioare și de împrumut. Constatarea s-a făcut de mult; aici propunem o explicație biografică și de temperament artistic.

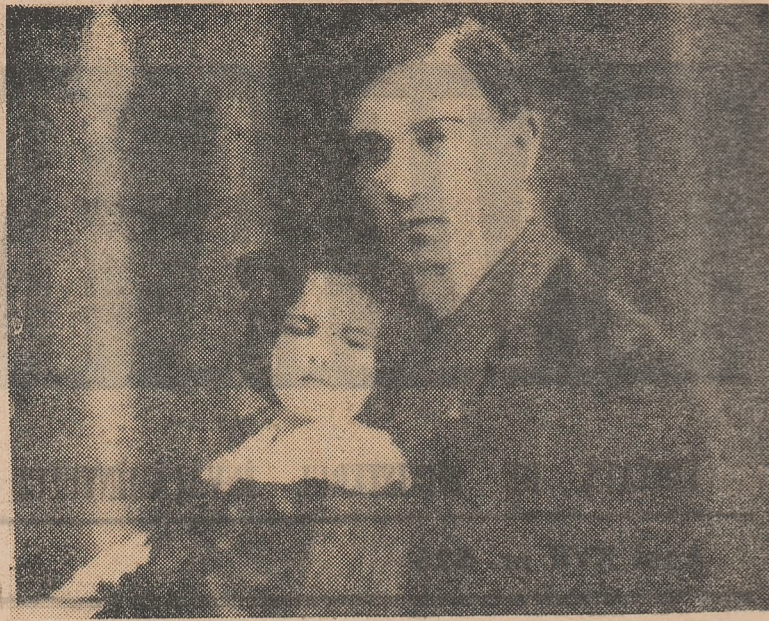
O confirmare ne oferă și *Pădurea spinzuraților*, anticipată de asemenea de o nuvelă, *Catastrofa*. Ca și pentru *Răscoala* (Cf. Fanny L. Rebreanu, *Cu soțul meu*), romancierul a întreprins, în pregătirea cărții sale despre război, o călătorie de documentare. Totuși, drama vie a eroului există dinainte în însăși inima sa. Ca și Apostol Bologa, scriitorul fusese ofițer în armata imperia-lă, cunoștea atmosfera și mența-

litatea organizației militare hibride ca și statul pe care îl apăra. I-a fost lesne, dincoace de munți și mai târziu, să-și pună uniforma lui Emil Rebreanu și să-i retrăiască zbuciumul și aventura tragică.

În lista bibliografică a romanierului, între anul 1922, cînd apare *Pădurea spinzuraților*, și 1933, cînd tipărește *Răscoala*, s-au succedat titlurile cunoscute: *Adam și Eva* (1925), *Ciuleandra* (1927), *Crăișorul* (1929); după *Răscoala* au urmat *Jar* (1934), *Gorila* (1938), *Amindoi* (1940). Pe o perioadă de aproape două decenii, cu excepția epopeii răscoalelor, numai *Crăișorul* marchează revenirea la un univers familiar, chiar dacă sub zodia altui veac. Cartea se poate încă citi cu oarecare interes, însă și cu părerea de rău că o temă magnifică a fost tratată într-o însăilare epică minoră. Nici nu se putea, în definitiv, altfel. Cînd a redactat narațiunea despre Horia, Rebreanu lucra la *Răscoala*, planurile mari ale celor două mișcări populare se suprapuneau, desăvîșirea unei opere impunea fatal ratarea celeilalte. La rîndul lor, celelalte experiențe, de la *Adam și Eva* la *Amindoi*, sînt tentative eșuate, fiindcă fantezia scriitorului era precară, insuficientă pentru a ridica edificiul dintr-un material livresc. Evoluția ideologică negativă, jalonată în modul cel mai trist de *Gorila*, a avut consecințe fatale și pe planul creației. Geniul scriitorului a fost fertil numai cîta vreme s-a alimentat din sursele inițiale.

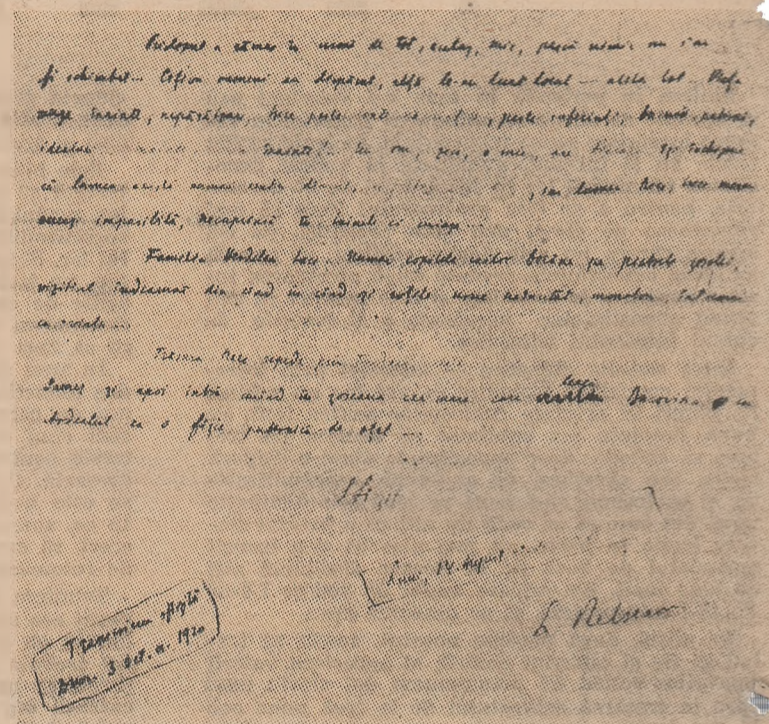
Ne place să presupunem că, dacă parcele ar fi fost mai puțin grăbite și n-ar fi tăiat firul vieții marelui romancier la numai cincizeci și nouă de ani, reînțorcerea la acele izvoare ar fi devenit posibilă, în noua istorie a patriei. La optzeci de ani de la nașterea lui Liviu Rebreanu și după mai bine de trei decenii de la apariția ultimei sale cărți mari, creația lui, prin cele trei capodopere, e rotundă, vie și impunătoare, asemenea coroanei monumentale a unui stejar, a cărui armonie și vigoare nu pot fi turburate de cele cîteva ramuri vestede.

ION ROMAN

Liviu Rebreanu împreună cu fiica sa, Puia (1914)

L. Rebreanu

Ultima filă din manuscrisul romanului Ion

Scriitorul și educația

În marile sale creații literare *Ion*, *Pădurea spinzuraților*, *Răscoala* s.a. — Rebreanu a consacrat numeroase pagini zugrăvirii figurilor unor slujitori ai școlii — învățătorii Zaharia Herdelea (în *Ion*) și Ion Dragoș (în *Răscoala*), profesorul Alexandru Hortopan (în povestirea *Dincolo*). El a avut însă și un contact nemijlocit cu problemele învățămîntului și și-a formulat direct punctele de vedere în legătură cu rolul școlii, al educației, cu misiunea oamenilor școlii în societate.

În 1934, Rebreanu a participat la elaborarea a nouă manuale școlare pentru cursul primar (manuale de citire, de gramatică, de aritmetică, de geografie). De asemenea, el a scris și unele articole în care și-a concretizat opiniile referitoare la oamenii școlii. Amintim, în acest sens, articolul *Calvarul profesorilor* (publicat în 1924, în ziarul *România*), unde a luat cu curaj apărarea profesorilor, socotiți de ei slujitori „ai viitorului neamului”. Deosebit de interesante ni se par ideile lui Rebreanu despre școală și educație incluse în cîteva materiale inedite, păstrate printre manuscrisele scriitorului și aflate la Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România (manuscrisele nr. 4 063).

E vorba, mai întâi, de o cîrnă scrisă de Rebreanu — probabil prin 1924 sau 1925 — în vederea unui articol, în care formula unele păreri judicioase în legătură cu elaborarea manualelor de citire pentru cursul primar.

În notele sale Rebreanu precizează, mai întâi, cerințele pe care după părerea lui, trebuie să le îndeplinească o bună carte de citire, idei care își păstrează și astăzi actualitatea: **O bună carte de citire, scrie Rebreanu, trebuie să fie împreunarea utilului cu frumosul. O asemenea carte ar trebui să rămînă pentru elev, chiar după terminarea școlii, o prietenă dragă pe care s-o consulte totdeauna cu plăcere**. Întregul material — scria el — trebuie să fie prezentat într-o haină artistică, urmărind, în primul rînd, educarea elevilor în spiritul adevăratului patriotism, adică, al patriotismului „faptelor, patriotismul modelator de caracter”. Asemenea cărți, erau însă extrem de rare. Cauza? Lipsa de colaborare, în această activitate, a pedagogilor cu artiștii.

„Numai cînd pedagogul e înzestrat înțîmpiator și cu multă înțuițe artistică — arăta Rebreanu — rezultatul e satisfăcător. Evident că scriitorul singur n-ar putea face o carte didactică mai bună decît pedagogul singur. Concluzia amîndurora, leală și amicală, ar face minuni”. Concluzia aceasta își păstrează înțreaga valabilitate și în prezent.

În același material, Rebreanu reliefa și ideea interesantă că educația patriotică — în sensul adevăratului patriotism — este scopul esențial pe care „trebuie să-l urmărească, cu toată tenacitatea, învățămîntul românesc”, școala urmînd să devină „un focar de adevărat patriotism”. Totodată, el arăta că statul trebuie

„să ofere școlărilor gratis cărțile necesare”, dacă ține să asigure obligativitatea învățămîntului primar. Dezideratul patriotic al lui Rebreanu a devenit o realitate, precum se știe, abia astăzi, în societatea noastră socialistă, cu extindere la întregul învățămînt general și mediu.

Într-o conferință ținută prin 1929 și păstrată, în parte, printre manuscrisele amintite, Rebreanu se oprește mai pe larg la problemele educației și ale școlii. Creatorul lui *Ion* se socotea, prin opera sa, ca făcînd parte din rîndurile educatorilor, alături de oamenii școlii, și asta, deoarece un scriitor adevărat „este, cu sau fără voia lui, educatorul poporului său”. Pe drept cuvînt face el, apoi, distincția între sensurile care se pot da termenului de educație: „Firește, scrie Rebreanu, mă socotesc educator nu în sensul de instrucție, cum se înțelege în general... ci în sensul cellalt, cum cred că trebuie înțeles. Căci educație nu înseamnă numai instrucție. Înseamnă și instrucție, dar mai înseamnă și multe altele. Educația omului începe cu nașterea și sfîrșește cu moartea”. Școala, după cum arată Rebreanu, are un important rol educativ, deoarece „dascălul este pionierul înălțării poporului”. Dar educația unui popor nu se poate limita numai la opera școlii. „Școala, arată el, e o verigă dintr-un lanț în evoluția culturală”. În evoluția sa, omenirea se ridică tot mai sus pe treptele culturii și ale educa-

ției. „Cultura și educația, precizează Rebreanu, sînt așadar în relații de efect și cauză. Educația naște cultura, iar cultura oferă mereu noi mijloace de educație mai bună. Astfel educația e un postulat al culturii”.

De mare importanță pentru educația maselor i se pare arta și îndeosebi, literatura. „Educația, nota Rebreanu, trebuie să se facă în general și pe cit posibil cu cit mai puțină cheltuială de energie, cu cit mai multă plăcere și pentru educator și pentru cel ce primește educația. Și iată cum artele se impun de sine și prin firea lor ca adevărate mijloace educative”. „Mă mult încă”, spune Rebreanu, în școală acel profesor obține rezultate mai bune care are o calitate artistică: „De obicei, acești profesori au și daruri artistice: vorbesc frumos, au darul plasticității, expun clar, demonstrează, concretizează chiar lucrurile cele mai neobișnuite, în sfîrșit fac puțină artă”.

Ne oprim aici cu notarea acestor interesante și rodnice păreri ale lui Rebreanu. Sîntem îndreptățiți să credem că ele vor contribui la o mai bună cunoaștere a vieții și activității creatorului *Răscoalei*, la o mai justă conștientizare a orizontului concepțiilor sale despre literatură și viață. Ele constituie, totodată, în multe privințe, și o sursă valoroasă de îndemnuri pentru învățătorii și profesorii noștri.

Conf. I. CREMER

OPINIILE

LICEELE DE SPECIALITATE

INDUSTRIALE

În cele ce urmează mă voi referi la liceele industriale din ramura electro-energetică. După părerea mea ele ar trebui să aibă secții de specializare pentru rețele electrice și stații de transformare și pentru centrale electrice și stații de transformare.

Consider că obiectele de cultură generală ca, de exemplu, româna, matematica, fizica, chimia, geografia etc. ar trebui predate după aceeași programă școlară ca a liceelor teoretice — secția reală, cu condiția ca unele din ele, începând cu anul III, să aibă un număr mai redus de ore; mă refer la cele ce nu sînt în strînsă legătură cu specialitatea lor.

Disciplinele de specialitate propun să fie introduse în proporții dominante începînd cu anul IV sau chiar din anul III, cînd elevii stăpînesc mai bine noțiunile de matematică și fizică necesare însușirii unor fenomene mai greu de înțeles. Astfel propun să se înceapă cu predarea electro-tehnicii, a măsurilor și aparatelor electrice, a mașinilor electrice și transformatoarelor și a electronicii industriale, continuîndu-se în anul V, cu predarea cursurilor de rețele electrice și stații de transformare, centrale electrice și stații de transformare, aparate electrice de înaltă și joasă tensiune, protecția prin relee și automatizări.

Referitor la practică aș propune ca în primii trei ani aceasta să se efectueze în atelier-scoală, iar în anii IV și V în întreprinderi industriale (în anul V — numai două trimestre, pentru ca în trimestrul III elevii să se poată pregăti temeinic pentru examenele de absolvire și de maturitate).

La examenul de maturitate pe care elevii îl vor da după absolvirea liceului, sînt de părere ca pe lângă materiile prevăzute în planul liceelor teoretice, să se introducă electrotehnica și cursul secției de specialitate.

Ing. GHEORGHE C. MAICAN
profesor la Grupul școlar al Ministerului Învățămîntului-București

★
Spațiul intermediar între muncitorul calificat și inginer este, în condițiile producției moderne, relativ mare și im-

plăc atribuiții multiple. Aci își găsește locul și cadrele tehnice cu pregătire medie propriu-zisă, cit și tehnicienii cu pregătire mai înaltă adică un fel de subingineri a căror necesitate apare evidentă mai ales în sectorul construcțiilor. Pornind de la această idee, propunerea pe care o facem în vederea creării unor licee industriale în domeniul construcțiilor are în vedere două variante.

Dacă, pentru formarea unor cadre de tipul subinginerilor, liceele industriale ar fi urmate de o școală tehnică superioară de circa 2 ani, socotim că durata de studii a liceelor industriale din domeniul construcțiilor ar putea fi de 4 ani, din care în primii doi ani să se pună accent pe materiile de cultură generală și pe instruirea practică în atelier-scoală, iar ultimii doi ani — accentul să cadă asupra materiilor de cultură tehnică și asupra instruirii practice în producție.

Dacă liceul industrial nu ar fi urmat de nici un fel de școală pentru pregătirea tehnicienilor de nivelul subinginerilor, aceasta ar trebui să aibă o durată de 6 ani. Dintre aceștia, în primii doi ani ar urma să se pună un accent deosebit pe materiile de cultură generală (inclusiv o limbă străină) efectuîndu-se paralel predarea tehnologiei meseriei, două zile de instruire practică în atelier-scoală. În următorii 4 ani ar urma să predomină materiile de specialitate — desen tehnic, mecanică, statică, rezistență, tehnologia materialelor etc. efectuîndu-se paralel o zi pe săptămînă sau comasat trimestrial, practică în producție pentru toate sectoarele de activitate din ramura respectivă.

Pentru înființarea diferitelor tipuri de licee de specialitate propunem să se analizeze în fiecare regiune condițiile tehnico-materiale ale școlilor existente, acestea urmînd a fi transformate într-una sau alta dintre noile școli în funcție de respectivele condiții și de necesarul de cadre tehnice.

Ing. FLORIAN TRIFA
director adjunct și
LUDOVIC NAGHI
maistru instructor
Centrul școlar profesional și tehnic din Oradea

În lumina perspectivelor de dezvoltare a agriculturii noastre socialiste, trasate atât de amplu în documentele Congresului al IX-lea al partidului și ale Plenarei din 11—12 noiembrie a C.C. al P.C.R. cu privire la îmbunătățirea conducerii și planificării agriculturii, care impun asigurarea unei pregătiri de specialitate și de cultură generală mai ample și mai aprofundate viitorilor tehnicieni din agricultură, formula liceelor agricole apare evident mai completă, mai aproape de cerințe și de realități.

Ceea ce se poate obiecta învățămîntului tehnic agricol existent pînă în prezent este faptul că el a rămas oarecum în coada uriașelor prefaceri din agricultura noastră, nu le-au premers și, de aceea, pînă ce o anumită formă putea să-și dea roadele se perima. O altă serioasă deficiență o constituie faptul că, avînd un caracter de ciclu de învățămînt exclusiv de specialitate, învățămîntul tehnic agricol nu a putut asigura la un nivel corespunzător pregătirea culturală a cadrelor de tehnicieni.

Sîntem și noi de părere ca liceele agricole ce vor lua ființă să fie organizate pe ramuri principale agricole, avînd ca secții agricultura generală, horticultura, cu specialitățile pomi-viticultură și legumicultură, zootehnia, pregătirea veterinară, mecanizarea agriculturii, îmbunătățiri funciare

PEDAGOGICE

În ce direcție să se desfășoare specializarea viitorilor învățători? Răspunsul la o astfel de întrebare rezultă din sarcinile școlii generale în ce privește pregătirea elevilor în clasele I—IV și din sarcinile muncii social-culturale pe care e chemat să o desfășoare învățătorul.

Școala generală și obligatorie trebuie să asigure elevilor din clasele I—IV o temeinică pregătire, deschizîndu-le în felul acesta, drumul spre cultură generală.

Pornind de la aceste sarcini, lapidar schițate, să revenim la pregătirea de specialitate a viitorilor elevi ai liceelor pedagogice.

În ceea ce privește limba și literatura română, este necesar ca în liceele pedagogice, ea să fie

cu specialitățile hidroameliorații, culturi irigate și măsurători terestre (topografie).

În cadrul acestor specialități s-ar putea încadra predarea principalelor probleme ale agriculturii contemporane la nivelul sarcinilor unui viitor tehnician, fără a le fărîmița pînă la specializări înguste (a monotehniza diferite profesii). Asigurînd în forma aceasta, un orizont larg tehnico-științific tehnicienilor din agricultură putem să realizăm, prin cursuri scurte, unele specializări mai stricte cum sînt, de pildă, cele de pedolog, venolog, specialist în selecție și ameliorare etc.

Elaborînd planuri și programe de învățămînt pentru fiecare specialitate în parte, se va reuși, după părerea noastră, ca pe o durată de 5 ani, — așa cum de altfel s-a mai propus — să se asigure o bună pregătire culturală și profesională, teoretică și practică absolvenților din liceele agricole. Considerăm că repartizarea obiectelor de cultură generală și a celor de specialitate ar trebui să aibă în vedere următoarea proporție: 40 la sută pentru obiectele de cultură generală, repartizate în mod gradat cu pondere descrescîndă în ultimii trei ani de școlaritate și 60 la sută pentru cultura de specialitate, din care aproximativ două treimi să se atribuie pregătirii teoretice în profesie și o treime instruirii practice, cu pondere crescîndă de la anul I la V.

Credem esențial să se urmărească îndeosebi cîteva obiective primordiale în structurarea pregătirii profesionale a viitorilor tehnicieni. În primul rînd se impune asigurarea unui larg profil profesional, corespunzător complexității procesului de producție din unitățile agricole, acordîndu-se totodată un loc important problemelor organizării și planificării producției. De asemenea, se cere împletirea strînsă a teoriei cu practica în producție, cu experiența înaintată a marilor întreprinderi agricole socialiste și a sectoarelor de cercetare științifică. Bineînțeles suportul cunoștințelor de specialitate trebuie să-l constituie o temeinică cultură generală.

În sfîrșit, în stabilirea profilului viitoarelor licee agricole se impune să nu pierdem nici o clipă din vedere că viitoarea formă trebuie să poată fi ușor adaptată modificărilor ce vor apare în viitorul apropiat în structura școlii generale (prelungirea duratei învățămîntului general) ceea ce va avea desigur consecințe și asupra structurii liceelor agricole.

Prof. DIMITRIE ROMAN
cercetător principal la I.S.P.

CONSTANTIN VELICU
inginer agronom principal
la I.C.C.A.

în ultimele clase sau ani. În acest sens propun ca în anul II să se introducă psihologia generală și istoria pedagogiei; în anul III pedagogia generală și ore de asistență la lecții și activități școlare sau extrașcolare model; în anul IV să se predea elemente de metodică și să se treacă la psihologia copilului. În anul V să se continue cu predarea metodelor, un curs de logică, iar practica pedagogică să ocupe cel puțin o zi pe săptămînă.

Prof. A. PĂDUREANU
Brașov

★
În ipoteza că în liceul pedagogic se vor utiliza programe și manuale similare cu cele utilizate în liceul de cultură generală și că examenul de maturitate va fi în bună parte asemănător, consider că este necesar ca liceul pedagogic să aibă durată de 5 ani. Astfel, în primii patru ani, cunoștințele de pedagogie ar fi predate paralel cu cele de cultură generală, iar în al cincilea an, elevii vor face, în exclusivitate, pregătire de specialitate. Își vor adînci cunoștințele despre psihologie, pedagogie didactică, metodică și vor efectua cîte 2—3 ore pe zi de practică pedagogică.

Tot în legătură cu practica pedagogică consider că este util ca pe lângă fiecare liceu pedagogic să funcționeze o școală de aplicație cu clasele I—IV și cu învățători recrutați prin concurs. Mă se pare nepotrivit ca o parte din practică să se efectueze în școlile de la sat, pentru că deplasările altor elevi și profesori sînt costisitoare, obstacole și incomode și pentru că înșirările existente între școlile de la case și de la sat sînt astăzi nelămurite, iar treptat vor trebui să fie șterse.

Inv. CONST. POPA
comuna Miclești,
raionul Vaslui reg. Iași

ECONOMICE

În cadrul liceelor economice care urmează să ia ființă, consider că ar putea fi pregătiți, la nivelul secției reale a actualelor licee și cu temeinice cunoștințe de specialitate, tineri meșteșugari să ocupe, în întreprinderi și chiar în instituții, funcții care reclamă o pregătire medie de specialitate ca, de pildă, cele de pontatori, calculatori, contabilii-ajutori, gestionari, administratori, referenți—administrativi, secretari de școli, casieri etc.

Predarea contabilității și a științelor juridico-economice ar urma să se efectueze la un nivel echivalent cu acel al actualelor școli tehnice economice, aceste discipline constituînd o temeinică bază pentru specializarea ulterioară într-un șir întreg de profesii.

Unii dintre cei care și-au dat părerile lor privitor la acest tip de licee de specialitate

susțin ca ele să aibă o durată de 5 ani. După părerea mea, liceele economice, ca și fostele licee comerciale, nu necesită o durată de studii mai mare decît a liceelor de cultură generală. Cred că alcătuirea judicioasă a planului de învățămînt și a programelor pot asigura în acest rîstimp atât însușirea cunoștințelor de specialitate cît și a celor de cultură generală, doar cu o mică sporire a programului săptămînal de lucru.

În general, elementele care s-ar putea valorifica din experiența trecutului cu privire la acest tip al liceului de specialitate ar fi: profilul — cu o largire corespunzătoare a sferei de activități la care se referă, asigurarea accesului absolvenților în orice institut de grad superior, elementele specifice din conținutul predării limbii române, limbilor străine, a mate-

maticii, contabilității, științelor juridico-economice, bineînțeles deplină concordanță a acestor programe cu cerințele actuale ale construcției noastre socialiste.

Consider de asemenea că și problema cadrelor didactice care vor preda în aceste licee este destul de ușor de rezolvat. Pe lângă actualii profesori ai școlilor tehnice economice, mai există un număr însemnat de cadre didactice rămase în învățămînt, care au absolvit fosta Academie comercială, secția pedagogică. Institutul de științe economice sau Facultatea de drept cu seminar pedagogic, care ar putea face față cu succes predării disciplinelor de specialitate în liceele economice.

Prof. ONIGA TEODOR
Mediaș

La clasele I-IV

Dificultăți și soluții

Perioada de predare a cititului și scrisului, prima perioadă a învățării, are o mare importanță în dezvoltarea gândirii și a vorbirii copiilor.

Se știe că dificultățile pe care le întâmpină de obicei în această perioadă învățătorii provin din tendința elevilor de a literiza și din capacitatea lor redusă de a citi cuvinte necunoscute, chiar dacă ele sînt alcătuite din litere cunoscute. În cele ce urmează voi expune unele din modalitățile utilizate în practica muncii la catedră pentru a depăși aceste dificultăți.

Încă din perioada preabecedară, în cadrul orelor de familiarizare a elevilor cu propoziția, silaba, cuvîntul și sunetul, am dat elevilor noțiunile de consoană și vocală, prin prisma modelului cum se rostesc și am insistat în continuare mereu asupra acestora. Le-am arătat, școlarilor că nu pot exista silabe fără să aibă cel puțin o vocală și că pot exista silabe formate numai din vocale, analizînd mereu din abecedar cuvintele monosilabice sau bisilabice. Așa, de exemplu, cînd am predat sunetul și litera „b”, fiind cunoscute vocalele a, u, e, i, o, â, am format silabe directe, inverse și închise, la tabla cu stîngii și în alfabetarele elevilor, astfel: *ba, ab, bă, be, bi, bo, ob, bu*. Apoi am format la alfabetare și la tabla cu stîngii cuvinte monosilabice prin adăugarea a câte o literă astfel: *ba-ban, bani; be-bee, oea, beau; bo-bou, bot, bob; bu-bun, bum*. În continuare scriu la tablă cu stîngii cuvintele: *bunica, bunicul, bucătărie*, subliniind vocalele.

Pentru a-i învăța pe elevi despărțirea în silabe procedez astfel. Le cer să indice consoanele și vocalele, subliniez vocalele și repet că o consoană cuprinsă între două vocale trece la silaba din dreapta (expresia „silaba următoare” pîrîindu-mi-se mai abstractă). Elevii despart cuvintele *bunica (bu-ni-ca), bunicul (bu-ni-cul), bucătărie (bu-că-tă-ri-e)*. Apoi utilizînd cuvinte cu două consoane alăturate între vocale: *absent, observat* explic faptul că în acest caz consoanele trec fiecare la silaba din dreapta și din stînga *ab-sent, ob-ser-vat*.

La scriere, de asemenea efec-

tuez exerciții de scriere a silabelor directe și inverse fără rostirea separată a fiecărei litere. În momentul cînd apar cuvinte monosilabice, formate din silabă închisă, unii elevi au tendința să facă doar silabe din două litere. Subliniind însă mereu că nu există silabe fără vocale, ei ajung să citească și să scrie fără să literizeze cuvintele.

Folosirea silabelor ca unitate optică de citire îndalță și tendința (pe care o consider periculoasă) de a anticipa sensul cuvintelor. Înțelegerea sensului cuvintelor doar datorită legăturilor temporare anterioare între elementele fonetice ale cuvintelor raportate la sensul integral al propoziției duce la greșeli de pronunțare (*calu* în loc de *calul*, *celant* în loc de *celălalt*). De aceea, îndrum elevii asupra necesității de percepere a întregii structuri grafice — pe baza procesului de analiză și sinteză. Și aceasta este posibil tocmai datorită deprinderii de a stabili silabele unui cuvînt.

În perioada abecedarului, de altfel și mai tîrziu, nu corectez verbal cuvintele citite greșit, decît în privința accentuării. Pentru îndreptarea altor greșeli de pronunție cer elevului să pună la tabla cu stîngii toate literele cuvîntului, orientîndu-se după manual și să-l despartă în silabe. O dată cuvîntul despărțit în silabe, elevul îl citește corect.

În ceea ce privește exercițiile de despărțire în silabe nu mă limitez, după cum se vede din exemplele date, la cuvintele din carte, ci apelez și la alte cuvinte care se pot forma cu litere cunoscute.

Pentru a împiedica tendința de literizare a cuvintelor în scriere, procedez astfel: așez la tabla cu stîngii diferite cuvinte, cerînd elevilor să le despartă în silabe și să le citească. Apoi cuvîntul scris este acoperit cu o bandă de hîrtie, repetat oral fără a fi văzut și, în cele din urmă scris. În sfîrșit cuvîntul este din nou descoperit și elevii își corectează greșelile. Astfel ei reușesc să despartă pe silabe, să citească și să scrie corect cuvinte ca: *scorbura, problema,*

scobitoare, împreună, împrumut, porumbul, șopîrlă etc. Pentru consolidarea cunoștințelor le mai cer să copieze în clasă propoziții din manual, scriînd cuvintele pe silabe, și să-și despartă apoi, singuri, greșelile. Elevii scriu temele de acest fel lăsînd după fiecare rînd scris unul liber pentru corecturi.

Printre problemele dificile pe care le ridică însușirea deprinderilor de citire se află excepțiile de la regula a II-a de despărțire în silabe. Pentru lămurirea acestora alcătuiască la tabla cu stîngii o serie de cuvinte care cuprind grupul consonantic format din consoană + l sau consoană + r (*împletit, tablă, încredere* etc.), iar pe cealaltă tablă transcriu grupele consonantice subliniind cu roșu consoanele l și r pe care elevii le omit, de obicei, în timpul cititului.

După ce am predat litera i, datorită formării silabelor di-

recte cu toate consoanele: *mî, tî, vî, cî, rî* etc., în clasă nu s-a manifestat, nici măcar la elevii slabi, greșeala care de obicei se manifestă: omiterea vocalei i (*mnă, pine*, sau folosirea ei unde nu trebuie *caritea, miasa* etc.).

Una din problemele care mi-au reținut atenția mai mulți ani de-a rîndul, în ultima perioadă a abecedarului, a fost citirea cuvintelor cu i final. Am atras atenția elevilor că i precedat de o consoană nu poate forma silabe. Asupra excepțiilor voi reveni în momentul cînd voi fi întîlnite și cînd puterea de înțelegere a elevilor va fi mai mare (a fugi etc.). Am scris la tabla cu stîngii cuvinte pe care elevii le-au despărțit în silabe și le-am cerut să înlocuiască vocala finală cu vocala i, observînd reducerea numărului de silabe: *pri-e-te-ne — pri-e-teni; sin-gu-ră — sin-guri; pri-veș-te — pri-vești; pe-tre-ce — pe-treci.*

Cîteva cuvinte despre planificarea. Fiecare lecție de predare a literii noi este urmată în abecedar de o lecție de consolidare. În general mi-am planificat ca lecțiile aplicative să se desfășoare în două zile, pentru ca în ora de predare a literii noi să nu mai fac verificarea cunoștințelor, ci să încep direct cu predarea sunetului și a literii noi. Aceasta îmi permite ca în această oră să fac exerciții de citire a cuvintelor și propozițiilor formate la alfabetar prin toate procedeele recomandate de metoda fonetică analitico-sintactică, exerciții de despărțire în silabe a unor cuvinte și citire lor. Am, de asemenea, posibilitatea să pun majoritatea elevilor să citească lecția nouă și să discut asupra conținutului ei.

Inv. ILIE ROMANESCU
Dorohoi

CADRELE DIDACTICE ȘI CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

Dezvoltarea și ridicarea pe noi „cepte a societății noastre pe baza Directivelor trasate de cel de al IX-lea Congres al P.C.R. este legată strîns de intensificarea cercetărilor științifice — fundamentale și aplicative — în toate domeniile.

Evident că realizarea obiectivelor importante ale politicii partidului și statului nostru privind dezvoltarea și perfecționarea continuă a învățămîntului de toate gradele presupune elaborarea — pe baze științifice — a unor studii diverse, care să sintetizeze experiența înaintată a școlii românești, folosind în același timp cele mai valoroase cuceriri ale pedagogiei mondiale. La toate aceste studii contribuie nu numai cercetătorii de „specialitate”, ci și cadrele didactice — învățători și profesori — din școală. Acest fapt reflectă, una dintre cele mai esențiale trăsături caracteristice ale activității științifice în orînduirea socialistă — caracterul de masă al științei, împletirea organică a acesteia cu activitatea creatoare de zi cu zi a tuturor membrilor societății. În zilele noastre se adevărește astfel din plin previ-

ziunea lui Karl Marx că numai „în Republica muncii știința poate îndeplini adevăratul său rol”.

Una din căile principale de prezentare a rezultatelor obținute de către cadrele didactice în domeniul cercetării științifice o constituie „Lecturile pedagogice”. (Ținînd seama de scopul și conținutul acestora, după părerea noastră, ar fi mai potrivit să li se dea denumirea: „Sesiuni de comunicări științifice ale cadrelor didactice”). În cadrul celor cinci reuniuni științifice pe plan central ale cadrelor didactice — 1956—1958—1960—1962—1964 — participarea oamenilor care lucrează direct în școli a devenit de la an la an mai numeroasă. Astfel, din cele 143 comunicări prezentate la cea de a V-a sesiune, în cadrul celor 10 secții, un număr de 73 au fost elaborate de către cercetătorii Institutului de științe pedagogice, iar 57 comunicări de către cadre didactice (educatoare, învățători, profesori) din școlile de cultură generală și din școlile speciale din întreaga țară. Este demn de reținut faptul că aceste comu-

nicații ale cadrelor didactice au fost prezentate pe teme dintre cele mai diferite, în cadrul tuturor secțiilor.

Merită a fi scos în evidență faptul că și la nivelul regiunilor au crescut an de an numărul de lucrări prezentate de cadrele didactice la sesiunile științifice, aceste comunicări totalizînd un număr de aproximativ 1300.

O altă cale de afirmare a cadrelor didactice în domeniul cercetării științifice o constituie participarea lor directă la unele lucrări și studii întreprinse de Institutul de științe pedagogice ca, de pildă, elaborarea unor metodici pentru învățămîntul de cultură generală, sau efectuarea experimentului complex privind predarea de către profesori la clasele mici. Au fost extinse și cercetările cadrelor didactice în domeniul educației, cercetări menite să ducă la închegarea sistemului muncii educative în școala generală, la elaborarea metodicii muncii educative. Caracteristic este și faptul că în aceste vremuri cercetările științifice ale cadrelor didactice s-au

extins și în domeniul istoriei pedagogiei, al învățămîntului preșcolar, al învățămîntului programat, al modernizării învățămîntului de toate gradele, al defectologiei și învățămîntului special, al îmbunătățirii procesului instructiv-educativ în ansamblul său.

Schimburile de opinii la nivelul școlii în cadrul comisiilor metodice, în cadrul diferitelor consfătuiri raionale și regionale, precum și exprimarea prin presa de specialitate a diferitelor păreri constituie de asemenea căi eficiente pentru promovarea cercetării științifice în rîndurile cadrelor didactice.

Deși s-au obținut succese importante în privința promovării muncii de cercetare pedagogică a învățătorilor și profesorilor, față de cerințele etapei actuale de dezvoltare a învățămîntului din țara noastră, de cerințele generale formulate de partid privind educarea și formarea omului nou, se simte necesitatea intensificării preocupărilor în această direcție. Se pune în mod firesc întrebarea care sînt cauzele rămînerii în urmă în acest sector?

O primă frînă în această direcție o constituie, după părerea noastră, insuficienta îndrumare — la nivelul secțiilor și regiunilor, la nivelul institutelor de perfecționare și al Institutului de științe pedagogice — a cercetării științifice a cadrelor didactice. De altfel numeroase scrisori primite de Institutul de științe pedagogice în ultima vreme pun clar în evidență acest fapt, solicitînd mai ales indicații asupra metodicii de cercetare.

Este necesar să arătăm că și presa noastră de specialitate („Revista de pedagogie”, „Gazeta învățămîntului”, revistele diferitelor societăți științifice) a fost folosită pînă în prezent în prea mică măsură în direcția îndrumării cercetării științifice a cadrelor didactice.

Pe de altă parte, antrenarea învățătorilor și profesorilor cu o îndelungă experiență în munca instructiv-educativă la cercetările efectuate de către Institutul de științe pedagogice, de institutele pedagogice sau universități s-a făcut într-o măsură insuficientă.

Apare, de asemenea, tot mai limpede că nu este suficient ur-

Există încă supraîncercare

Sîntem cu toții de acord că, principala îndatorire a elevilor noștri este învățatura, că ei trebuie să învețe bine, temeinic. Este îmbucurător că majoritatea elevilor se arată conștienți de necesitatea și importanța acestei cerințe.

Desigur, pentru ca elevii să se poată pregăti temeinic trebuie să aibă asigurate condiții corespunzătoare unei munci de calitate. În cele de față aș vrea să mă refer la unul din aspectele destul de mult discutate, în care consider că mai este loc pentru îndreptări: la supraîncercarea elevilor. În această privință, trebuie să recunoaștem, s-a făcut mult și pînă în prezent. De comun acord, școala și organizațiile de tineret, potrivit cu instrucțiunile Ministerului Învățămîntului și C.C. al U.T.C., au pus ordine în activitatea din afară de clasă și extrascolară, în organizarea timpului liber al elevilor. Regulamentul școlilor de cultură generală conține și el prețioase indicații în această privință.

Problema supraîncercării elevilor mai prezintă însă o serie de aspecte, care merită să fie analizate. Elevii din clasele mari, și mai ales cei din ultima clasă de liceu, se plîng că au foarte mult de învățat și că nu pot face față cerințelor muncii sporite ale profesorilor. Și nu este vorba de cei slabi la carte și nici măcar de cei mediocri, ci de elevii buni și chiar foarte buni. Personal, ca diriginte al unei clase a XI-a, am constatat că este foarte mult adevăr în cele spuse de școlari și lucrul mi-a fost confirmat și de alți colegi din școala în care lucrez și din alte școli. Care sînt cauzele?

În ultimii ani manualele școlare, ca urmare a elaborării lor pe bază de concurs, au fost substanțial îmbunătățite. Cu toate acestea în ele — de exemplu la istorie, la matematică etc. — se găsesc lecții voluminoase și grele. Asemenea lecții au câte cinci-șase pagini și de aceea, oricît s-ar strădui profesorul să le sintetizeze, ele își păstrează volumul și greutatea. Textele la limbile străine sînt și ele lungi, cu multe cuvinte noi și, din acest motiv, dificil de asimilat. Programele școlare cer studiul unor astfel de texte, fără însă să prevadă și lungimea lor.

Dar cauzele fenomenelor de supraîncercare a elevilor trebuie căutate și în modul cum muncesc învățătorii și profesorii. Supraîncercăm pe elevi pornind chiar de la alcătuirea orarului. Este ade-

vărat că uneori, din motive obiective, legate mai cu seamă de greutatea în spațiul de școlarizare, nu este posibilă o respectare deplină a tuturor cerințelor pedagogice în alcătuirea orarului. Altfel însă, din grija deosebit de exagerată pentru satisfacerea doleanțelor personale ale anumitor cadre didactice, se pun în aceeași zi mai multe obiecte grele. Grele nu atît prin conținutul lor, cît mai ales prin metoda pe care o impune asimilarea cunoștințelor. În discuțiile mele cu elevii, aceștia mi-au mărturisit că atunci cînd au limba română, istoria, limba engleză și limba rusă, ei au nevoie de peste opt ore de studiu pentru pregătirea lecțiilor.

Sub motivul unei preținse exigențe față de pregătirea elevilor, unii dintre noi le cerem foarte mult în orele de curs și în ce privește temele pentru acasă. Chiar mai mult decît cer programele școlare și manualele. Și aceasta fără să ne gândim și la existența celorlalte obiecte de învățămînt, la care de asemenea se formulează uneori cerințe. Unii dintre elevi se străduiesc și se pregătesc în condițiile arătate mai sus. Ei stau pînă noaptea tîrziu și se scoală dimineața devreme pentru a-și completa pregătirea în raport cu cerințele. Dar aceștia sînt cei mai puțini. Pentru că nu toți elevii pot sau sînt dispuși să facă față unui asemenea regim și unor asemenea eforturi.

Uneori se dau lucrări de verificare frontală a cunoștințelor. Dacă ele sînt neanunțate, se dau din lecția de zi. Dacă însă lucrările sînt anunțate dinainte elevii trebuie să pregătească mai multe lecții sau un capitol întreg — cu toate amănunțele. Cît timp le trebuie însă elevilor pentru o astfel de pregătire? Dar dacă adăugăm această obligație celorlalte, căci ceilalți profesori nu țin seama de lucrările frontale de la alte obiecte? Elevii buni — și în acest caz — fac eforturi deosebite și se pregătesc. Dar ceilalți?

Iată deci ce urmări pot să aibă cerințele noastre exagerate, lipsa de coordonare a muncii noastre cu a celorlalte cadre didactice și insuficiența descărcare a programelor și manualelor școlare. De aceea consider că nu ar strica o dezbateră mai largă a problemei supraîncercării — pe toate fațetele ei.

Prof. MARIN NEDELCU
Chișineu-Criș

mai să se studieze experiența acumulată. Se simte tot mai mult nevoia ca cercetătorii și cadrele didactice — împreună — să organizeze o experiență nouă, să promoveze în procesul instructiv-educativ principiile noi la nivelul cerințelor contemporane, să aplice pe o scară tot mai largă rezultatele obținute inițial de cercetători în cadrul școlilor de bază. În această direcție se impune ca Institutul de Științe Pedagogice, catedrele de pedagogie în cadrul universităților, institutele pedagogice și de perfecționare a cadrelor didactice, societățile științifice — cu sprijinul presei de specialitate — să intensifice colaborarea cu cadrele didactice din școli, să le sprijine în însușirea metodicilor muncii de cercetare pedagogică, în generalizarea experienței înaintate în această privință.

Desigur că este greu de arătat în cadrul unui articol care ar trebui să fie direcțiile principale de orientare a cercetării științifice a cadrelor didactice. De fapt nu este nici un domeniu în care acestea nu ar putea aduce o contribuție substanțială. (Cu titlu informativ, „Revista de pedagogie” publică anual tematica privind unele probleme ce pot fi studiate de cadrele didactice).

Sarcinile indicate de partid cu privire la pregătirea condițiilor pentru mărirea duratei învăț-

mintului obligatoriu, organizarea liceelor de specialitate etc. cer în mod imperios studierea capacităților intelectuale ale elevilor în condițiile folosirii mijloacelor tehnice moderne în procesul de învățămînt. Modernizarea învățămîntului în general, structura lui în raport cu cerințele moderne, elaborarea metodicilor ținînd seama de aceste cerințe constituie doar schițarea unora din domeniile în care cercetarea științifică trebuie să-și spună cuvîntul. Un teren ce se cere de asemenea defrișat cu mai mult curaj și competență științifică, este acela al educației. Se simte nevoia să fie studiate amplu legitățile influențelor educative ale mediului socialist asupra personalității elevului, a tînrului sau adultului, cauzele unor rămîineri în urmă în domeniul educației.

Rezolvarea acestor sarcini de cercetare — cu caracter aplicativ sau fundamental — implică măsuri organizatorice pe planul coordonării cercetării științifice atît la nivelul raioanelor, al regiunilor, cît și pe plan central. În acest sens, considerăm că s-ar putea organiza pe lângă secțiile de învățămînt — pe bază obștească — colective de îndrumare a cercetării științifice, în care să intre elemente din cele mai pregătite. Tot în acest scop consider că ar fi utilă organizarea cu regularitate a unor se-

„PROBLEME ALE ȘCOLII GENERALE”

În articolul „Probleme ale școlii generale”, din „Gazeta Învățămîntului” nr. 823, s-au pus în discuție chestiuni importante și s-au făcut propuneri care, cred eu, trebuie luate în seamă.

Vreau să revin asupra unora din ele. În general, se consideră că scrisul incorect, neîndeminearea în calculele elementare de aritmetică, cunoștințele reduse de geografie, istorie, științele naturale etc. se datoresc lipsei de exigență a învățătorilor, ori pregătirii lor profesionale insuficiente, metodelor nepotrivite de lucru cu clasa, sau lipsei de interes din partea unor părinți. Toate aceste explicații sînt într-adevăr confirmate de experiența noastră în mare măsură. Dar în afara lor există și alte neajunsuri mai adînci. Ele trebuie căutate în înseși programele și manualele școlii generale, așa cum cu multă dreptate s-a scos în evidență în articolul menționat. În primul rînd, în școala generală se pune prea puțin accentul pe formarea deprinderilor de scriere corectă și de calcul. Copiii nu scriu cuvintele corect; pentru că nu se fac dictări atît de cite sînt necesare, înții la clasele I-IV, pentru formarea deprinderii, apoi la clasele V-VIII pentru consolidarea acesteia prin aplicarea regulilor gramaticale învățate. Totodată copiii nu alcătuiesc fraze clare, frumoase și nu reușesc să le dispună într-o ordine logică, firească. Aceasta, pentru că în școala generală nu se fac destule compuneri libere.

Lucruri asemănătoare se pot spune și despre o altă disciplină destinată a forma gîndirea elevilor: matematica. Eu cred că la lecțiile de aritmetică în clasele I-IV se fac prea puține exerciții sub supravegherea învățătorului, pe maculatoare. Într-adevăr, lipsa de deprindere în efectuarea rapidă și corectă a calculelor la elevii intrați în clasa a V-a este evidentă. Este o lipsă generală, întîlnită la fiecare se-

rie, așa încît ea nu se poate atribui învățătorilor și metodei lor de lucru. Pentru dezvoltarea judecării elevului se cere în școala generală rezolvarea de probleme cît mai variate, într-o ordine crescîndă în ce privește gradul de dificultate.

Pentru ca pedagogul să aibă timp să aprofundeze cunoștințele, să le consolideze și să formeze deprinderi trainice se simte nevoia descongestionării programelor școlii generale. Ar exista posibilitatea ca, la lecții, învățătorul și profesorul să scoată mai bine în evidență ideile mai importante, să facă mai des recapitulări, să insiste pentru fixarea cunoștințelor și desprinderea a ceea ce este esențial în ele. În fine, s-ar putea realiza dezideratul ca profesorii de la diferite specialități să fie ocupați nu numai de instruirea elevilor, ci și de educarea lor.

Evident, reducerile de programă ridică probleme delicate: multe cunoștințe sînt importante și ne este greu să renunțăm la predarea lor. Dar trebuie să ne gîndim nu numai la ceea ce dăm elevilor, ci și la ceea ce le rămîne.

Prof. VALERIU ȘTEFAN
Constanța

Am citit cu interes ancheta „Probleme ale școlii generale, publicată în nr. 823 al „Gazetei Învățămîntului”. Mă declar de acord cu problemele ridicate.

În cele ce urmează mă voi opri la concursul de admitere. Constatarea făcută de tov. profesor Anastasie Petrescu cu privire la cunoștințele de geometrie este justă. Se pare că aici există un cerc vicios. Și pe la noi în multe cazuri profesorii examinatori evită să dea subiecte din geometrie, fiindcă sînt mulți absolvenți ai școlii generale care nu pot să rezolve nici o astfel de problemă și care recunosc cu toată sinceritatea că nu au cunoștințele necesare pentru a face față. Cînd se întîmplă să se dea la concursul de admitere o astfel de problemă, apoi profesorul examinator este în mare încercătură: nu o dată se întîmplă ca la algebra candidatului să răspundă foarte bine, dar la geometrie să nu știe nimic. De obicei, în astfel de cazuri se dă elevului o notă bună, dar golurile în cunoștințele de geometrie au rămas pe mai departe. Așa încît în clasa a IX-a apare necesar un efort în plus pentru elev, dar și pentru profesor care este obligat să acopere aceste goluri, paralel cu predarea noilor cunoștințe.

Sînt de acord și cu aprecierea tov. prof. Ștefan Vancea ca la examenul de admitere în liceu să se introducă și alte obiecte. Dinsul preferă fizica și chimia. Eu aș propune să se aibă neapărat în vedere și istoria patriei. Mă alătur totodată colegilor care propun ca la examenul de admitere să precumpănească probele scrise. Astfel vom avea posibilitatea unei mai juste valorificări a cunoștințelor elevilor. Imbrățișez și ideea de lucrările scrise la concursul de admitere în clasa a IX-a să fie eliminatorii. Procedînd astfel vom curma o bună parte din intervențiile, care — de ce n-am spune-o — copleșesc uneori pe președinți și pe cei ce examinează și vom crea un curent sănătos în rîndul elevilor școlii generale

PETRE BĂRBULESCU
șeful secției „Educație” din
Institutul de Științe Pedagogice

pentru o pregătire temeinică în clasele V-VIII, obligînd toate cadrele didactice să lucreze perseverent și cu simț de răspundere.

Prof. N. STOCHINĂ
Stricția

Sînt de acord cu cei care propun ca la concursul de admitere în clasa a IX-a pe lângă limba română și matematică să se introducă și alte discipline. Eu mă gîndesc în special la istoria poporului nostru și geografia patriei.

Subscriu la această părere deoarece este știut că obiectivul principal al muncii noastre instructiv-educative este formarea omului nou, animat de puternice sentimente patriotice. Adolescentul care tinde să devină constructor activ al măreței opere de construire a socialismului nu trebuie să știe numai să socotească și să se exprime corect. Este absolut necesar să cunoască și istoria zburcumată a poporului nostru de-a lungul veacurilor, precum și frumusețile, bogățiile și realizările poporului nostru sub conducerea înțeleaptă a P.C.R. Fără aceste cunoștințe trainice nu se poate concepe formarea unui cetățean nou care să-și iubească și să slujească cu abnegație patria și poporul.

De altfel în predarea istoriei cred că mai este loc pentru îmbunătățiri. Manualele și programele, după părerea mea, ar fi mult mai complete dacă ar cuprinde și cîteva lecții de sinteză, după capitolele mai importante, care să includă problemele esențiale ce trebuie să rămîină pentru toată viața în mintea elevilor. Susțin aceasta, deoarece am observat orientări cu totul diferite în sistematizarea cunoștințelor. Uneori profesorii se pierd într-o înșiruire de date; alții repetă anumite lecții „mai importante”, nerespunzînd cauzalitatea și interdependența fenomenelor istorice, iar marea majoritate fac recapitulări la întîmplare.

Pentru a înlătura într-un procent cît mai mare subiectivismul în aprecierea pregătirii candidaților, propun, pe lângă cele menționate în anchetă, ca președintele și membrii comisiei de examinare de la concursurile de admitere să fie străini nu numai de localitate, ci și de raion. Zic aceasta deoarece în Valea Jiului, prin tradiție, directorul liceului este de drept și de fapt președintele comisiei de examinare la concursul de admitere. Este ușor de închipuit în ce situație se află un asemenea director „vîitor președinte”. De pe acum el este asaltat de părinți, consuciuți ș.a.

Tot în legătură cu comisia de examinare socotesc foarte oportun ca profesorii examinatori să fie recrutați numai dintre profesorii care au cel puțin gradul definitiv, cu o bună pregătire și cu o bogată experiență în școala generală. Susțin aceasta, deoarece secțiile de învățămînt numesc uneori în aceste comisii tineri fără experiență, care pierd din vedere problemele majore ale pregătirii în școlile generale, aluncînd fire spre cerințe sub nivelul programei, fie spre cerințe la nivelul claselor mari.

Prof. ILIE MARINESCU
Vulcan-Petroșani

CERCUL TĂCERII TREBUIE RUPT

Despre sensul educativ al iubirii — sentiment firesc și adinc uman — s-a vorbit prea puțin. În formarea personalității bogate a omului nou, dragostea sinceră și adevărată poate deveni un element constructiv de înaltă valoare, ce se cere cu hotărâre luat în considerare.

Sentimentul iubirii, care ocupă un loc de prim plan în structura intimă a sufletului tinăr, exercită o influență morală profund transformatoare, de mare intensitate, asupra profilului spiritual al adolescentului. În societatea noastră, dragostea capătă un colorit distinct nou, caracteristic omului la care simțămintele personale sînt încărcate de puternice rezonanțe ale vieții colective. Totodată, spiritul modern al epocii contemporane, dinamismul și caracterul impetuos al vieții în secolul nostru, temperaturile înalte la care masele largi trăiesc și-și desfășoară astăzi activitatea își pun pecetea asupra trăirilor afective ale sentimentului iubirii, care se transformă într-o adevărată forță motrice.

În școală elevii cunosc cele mai importante fenomene din natură. La vârsta lor, atenția le este însă atrasă tot mai insistent și de propria lor ființă. Li captivează nu numai ceea ce se întâmplă în genere în natură, ci și ceea ce se petrece cu ei înșiși. Observă în întreaga lor ființă frământări, simțăminte a căror „cheie” o vor desluși.

Fiind vorba de o problemă cu adînci semnificații, pentru viitoarea configurație a portretului moral al tinărului, survine spontan întrebarea: școala poate fi chemată să aducă un aport mai substanțial în această direcție? Opinează pentru un categoric răspuns afirmativ. Se știe doar că în toate problemele vieții nu este cazul să ne bizuim numai pe experiența individuală. Oamenii informați sînt capabili să-și orînduiască mai bine viața decît cei neștiutori.

În procesul de învățămînt, bazele anatomo-fiziologice sînt tratate la biologice. Cu competență, seriozitate și simț de răspundere, profesorul de specialitate trebuie să dea toată importanța acestui capitol cu largă rezonanță în viața și comportarea elevilor săi.

Despre dragoste ca problemă de viață vorbesc în nenumărate opere de artă scriitorii, muzicienii și artiștii plastici ai tuturor timpurilor. Operele literar-artistice care descriu iubirea puternică și sinceră ca forță a vitalității omenești sînt o adevărată școală etică pentru adolescenți. Purițarea și discreția sentimentului, prețuirea virtuților fizice și morale prezente în aceste creații devin un factor de elevație spirituală dacă profesorul, fără să minimalizeze sau să exagereze nepotrivit asemenea valențe educative, operează cu textele studiate în clasă sau în afară de clasă, cu căldură și subtilă furișare în conștiința celei mai gingașe vîrste. Astfel îi va pune elevului la îndemînă un instrument nou și ușor de mînuit, cu care acesta își va împărți visul, întrebările tainice, tumultul pasiunii.

Dirigintele ni se pare cel mai indicat a ocupa locul central în ansamblul educativ al școlii și pe acest tărîm. Dacă prin una din sarcinile lui de bază acționează în direcția educației morale a elevilor săi, atunci implicat în aria de preocupări trebuie circumscrise necesarmente, potrivit particularităților de vîrstă ale școlărilor, începînd cu clasa a VIII-a (eventual a VII-a), frământările și aspirațiile firești propulsate de descătușarea potențelor sentimentale-erotice, care trebuie canalizate salutar.

Elevii noștri sînt tentați deseori să ne interogheze în chestiuni de o complexitate și o gingășie inexprimabile, sau de o naivitate imprezibilă. Drept răspuns ei întîmpină deconcertant o tăcere grea, stînjenitoare, ori în cel mai bun caz un răspuns morocănos, aspru și rece, evaziv de obicei, tocmai cînd ei așteaptă mai multă căldură, înțelegere, sinceritate. Inerția și rutina par a fi alimentate încă de dictonul pseudopedagogic al altor vremuri, după care în dragoste, chipurile, „cuvîntul profesorilor nu ajută niciodată”. Firește că nu va ajuta niciodată dacă discutăm steril, cu formulări aproximativ similare de la un an la celălalt, în cadrul unicei și invariabilei ore: „Prietenie și dragoste”; dacă observăm neînspirat, cu concepție de „domnișoară bătrînă” relațiile de ordin sentimental, absolut firești, dintre tineri de 16—18 ani; dacă, în fine, bruscăm persecutant — dintr-o perspectivă preconcept îngustă — gesturi nevinovate de tandrețe ce exteriorizează simțăminte adevărate infiripate în suflete sensibilizate. Nici nu-i de așteptat ca astfel de procedee să contribuim pozitiv la ceva. Dimpotrivă...

Dragostea este un simbul de specificitate morală, cu straturi

numeroase, ce se cer protejate. Educația în această privință înseamnă dezvoltarea calităților intelectuale și morale în vederea respectului și a dăruirii sufletești reciproce. Procesul educativ poate avea loc în școală, în organizația de tineret și — cu ajutorul observațiilor personale, a criticii și autocriticii — prin autoeducație. Obiceiurile rele, întră în raza de acțiune a opiniei colectivului de elevi, cu sprijinul plin de tact și finețe al profesorului diriginte, care se apropie de frământările lor fără tendință de amestec explicit și intervenție inoportună, ci doar pentru a-i face pe elevi să înțeleagă că frumusețea unui atare sentiment este incompatibilă cu vulgaritatea. Dar, în nici un caz sentimentele care leagă băieții cu fete, dezvoltate sănătos, nu pot fi suspectate și înveninate printr-o atitudine voit ostilă.

Orele de diriginție oferă posibilități mari pentru valorificarea resurselor educative ale sentimentului iubirii. Nu e vorba de a prescrie rețete și de a antepune slogane unilateralizante. Însă 3—4 ore anual, la clasele mari, s-ar arăta, după opinia mea, utile discutării unor astfel de probleme de viață.

Pe tineri îi interesează în mare măsură modul cel mai corect de comportare a băieților și fetelor, unii față de ceilalți. Să-i facem să înțeleagă că omul este un tot unitar, că sentimentul erotic este firesc, iar atunci cînd este bine înțeles și călăuzit înfrumusețează pe om. Descoperind o asemenea verigă principală, subiecte vii, care captează interesul și atenția elevilor, dirigintele va orienta discuțiile în direcția dorită și va influența cu succes pe elevi.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN
Huși

„Mens sana in corpore sano”

- Demonstrația și metodele intuitive la lecțiile de educație fizică
- Inițiative valoroase pentru lărgirea bazei materiale

Lecțiile de educație fizică, urmărind în principal însușirea conștientă și activă de către elevi a unor priceperi și deprinderi motrice, impun pe prim plan utilizarea amplă a intuiției și demonstrației.

Cunoașterea realizată în special în lecțiile de educație fizică pentru cei mici, la nivelul treptei senzoriale, în prezența a cit mai mulți analizatori, dă elevului siguranță și încredere în sine, îl face să participe cu plăcere la toate solicitările profesorului. De cele mai multe ori ezitățile, teama de aparate, rigiditatea, lipsa de mobilitate sînt rezultatul neînțelegerii componentelor ce alcătuiesc exercițiile fizice, al nepătrunderii în esența structurii lor, ca urmare a unei prezentări intuitive insuficiente. Exercițiile fizice complexe, bogate în mișcări, au nevoie de analiză, de descompunerea lor în părțile componente. Fără această analiză nu-i posibilă învățarea, pătrunderea în conținutul mișcărilor, înțelegerea relației între acestea. Metodica educației fizice subliniază necesitatea ca, în acest moment al învățării, explicația laconică dar sugestivă să fie însoțită de o demonstrație ireproșabilă. De aceea profesorul de educație fizică i se pretinde o deosebită exigență în pregătirea lui pentru demonstrațiile în cadrul lecțiilor.

Practic se impune ca profesorul să prezinte mai întîi global exercițiul (o dată sau de două ori în raport cu complexitatea lui). Apoi exercițiul se va descompune în părți (se face analiza elementelor) care se unesc treptat într-un tot unitar realizîndu-se sinteza. Bineînțeles, din punct de vedere metodic, concomitent cu demonstrația, elevii vor primi și explicațiile profesorului, prezentîndu-li-se și materialul didactic. Dar chiar o asemenea prezentare a exercițiilor prin analiză și sinteză nu dă încă girul însușirii și consolidării cunoștințelor. Pentru aceasta trebuie ca elevii să execute exercițiul în același timp cu profesorul (de un număr de ori raportat la dificultățile acestuia).

Unii copii prind mai ușor, judecă și execută rapid. Alții, deși percep și înțeleg ușor, întîmpină greutăți în execuție intrucît le lipsesc deprinderi motrice, mobilitatea; iar alții pot executa cu ușurință, dar în execuția lor apar greșeli de care ei nu-și dau seama. De aci rezultă necesitatea ca demonstrația profesorului, urmată de exercițiile executate de elevi, să fie întregite prin prezentarea unor materiale intuitive. Se întîmplă, adesea, ca după toate explicațiile și demonstrațiile, să rămînă 5—6 elevi dintr-o clasă cu lacune, cu stingăcii, în execuție. Acestora profesorul le va arăta încă o dată, individual, exercițiile, le va oferi și alte mijloace intuitive, mai accesibile, ajutîndu-i

mai ales să capete încredere în posibilitățile lor.

Avînd în vedere dificultatea unor exerciții fizice executate la aparate, pot fi folosite ca material intuitiv pentru acestea, planșe, schițe, kinograme, diafilme, filme de scurt metraj, fotografii. Dar prezentarea acestora în lecție se va face gradat, selectiv, rațional, profesorul de educație fizică urmînd să dezvolte spiritul de observație, să educe curajul elevilor atît de necesar în lucrul la aparate, încrederea în forțele proprii, stăpînirea de sine, interesul pentru diferite sporturi. „La liceul „Gh. Șincai” din Capitală, de pildă, s-au prezentat șase filme despre tehnica și tactica baschetului. Elevii înscriși să practice această disciplină sportivă au urmărit cu deosebită atenție fiecare secvență a filmelor și apoi, din proprie inițiativă, au căutat stăruitor să execute elemente dintre cele mai dificile ale jocului de baschet. Dar nu numai atît. Chiar de a doua zi a crescut numărul celor ce doreau să practice baschetul.

Firește pentru a asigura succesul lecției de educație fizică este neapărat necesar ca elevii să dispună de condițiile materiale pentru a-și însuși tehnica execuției exercițiilor. Să poată face rostogoliri la saltea, echilibru pe birnă, sărituri la ladă, la trambulină, cățări pe frînghie, balans la pârarele, să ridice halterele sau, în cazul jocurilor sportive, să arunce mingea, să execute corect pase, să tragă la poartă sau la coș. Iată deci că, alături de materialele didactice, în lecția de educație fizică se cer prezente materialele sportive — mingi, măciuci, greutăți, haltere, corzi, cercuri etc. Toate acestea sînt mijloace indispensabile, ce trebuie utilizate pe tot cursul dezvoltării copilului. Numeroși profesori cu dragoste pentru profesia lor au reușit să realizeze cu ajutorul elevilor și cu sprijinul comitetului de părinți valoroase baze sportive (ca de pildă aceea a Liceului nr. 1 Ploiești) — terenuri moderne de baschet, handbal, piste de atletism (Liceul nr. 1 Cîmpina, Școala sportivă de elevi din Buzău, școlile generale 100, 108, 111, 114 din Capitală).

Înainte de orice însă, curtea școlii trebuie să fie amenajată astfel, încît să permită elevilor toată gama de mișcări solicitate de organismul lor în continuă creștere, suprafața să fie curățată, nivelată, să aibă lumină și umbră suficientă și să ofere posibilități pentru o odihnă activă prin practicarea unor jocuri cu caracter sportiv. Asigurînd aceste condiții vom avea nu numai satisfacția de a observa practic depășirea valabilității a dictonului „mens sana in corpore sano”, ci și aceea de a descoperi și crește viitorii sportivi de valoare.

Lector univ. N. CEAUȘESCU

Activitatea culturală

Alegerile sindicale din școli au determinat dezbaterile largă a activității desfășurate de comitetele sindicatelor de la alegeri și până în prezent, au adoptat măsuri menite să ducă la ridicarea contribuției organizațiilor sindicale din școlile respective în traducerea în viață a sarcinilor izvorite pentru slujitorii școlii din documentele Congresului al IX-lea al P.C.R. Alături de celelalte probleme care formează obiectul preocupărilor organizațiilor sindicale din școli, conferințele și adunările generale au dezbătut pe larg și problemele activităților culturale. Analizând modul cum s-au desfășurat acțiunile culturale de masă, eficiența lor, conferințele au sintetizat experiența nouă, au stabilit măsuri de principiu și concrete pentru mai bună organizare și desfășurare a muncii culturale.

Privitor la aceste probleme tovarăsa S. Trufin, președinte al comitetului sindicatului învățământ din raionul Lenin, ne-a relatat :

În centrul activității culturale-educative pe care o desfășoară comitetul sindicatului învățământ din raionul nostru, au stat sarcini concrete legate de procesul instructiv-educativ, de dezvoltarea atitudinii socialiste față de muncă și avutul obștesc, de mobilizarea membrilor de sindicat pentru a participa la activitatea artistică de amatori. În această privință la conferința sindicatului nostru a fost menționată organizarea de conferințe, simpozioane, care au venit în ajutorul cadrelor didactice pentru lărgirea orizontului politic și cultural; numai în anul 1964 s-au ținut 22 conferințe. Au fost apreciate expunerile pe teme ca : „Rolul sateliților în telecomunicații”, ținută de C. Alexeescu, director al Institutului Astronomic popular, „Problematika literaturii originale după 23 August 1944”, prezentată de criticul literar Mihai Gafița, ca și întâlnirile cu redactorii revistei „Lumea”, care au relatat aspecte interesante privind situația economică și politică în America Latină, cronică evenimentelor internaționale prezentată de redactorii de la Agerpres, convorbirea cu scriitorii de literatură pentru copii (Nina Cassian, Al. Mitru, M. Cremene). În colaborare cu Clubul învățământului, în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre, s-a organizat simpozionul „20 de ani de dezvoltare a învățământului în anii regimului de democrație populară” și un simpozion pe tema „Tehnică nouă în Republica Socialistă România” la care un inginer de la uzina „Vulcan” a prezentat o expunere documentată cu privire la dez-

voltarea tehnicii în țara noastră și la aprecierile de care se bucură produsele noastre industriale peste hotare.

Dezbaterile din conferință au reliefat faptul că grupele sindicale, îndrumate de comitetul sindicatului, au acordat o atenție deosebită popularizării și prelucrării unor lucrări valoroase de pedagogie. Astfel, în grupa sindicală de la școala nr. 142 s-a dezbătut articolul din Revista de pedagogie nr. 1 din 1964, cu privire la „Orientarea profesională a elevilor”, care relatează rezultatele unor cercetări de lungă durată efectuate în această școală, de către profesoara dirigintă Victoria Petrescu. De asemenea, s-au mai organizat în câteva din grupele sindicale recenzii ale unor cărți recent apărute care prezentau un interes deosebit pentru cadrele didactice. O astfel de recenzie, bine organizată, la care a fost invitat și autorul s-a ținut la școala generală nr. 135 pe marginea romanului „Învățătorii” de Șerban Nedelcu. Prezența scriitorului a stîrnit discuții interesante cu privire la condițiile în care a fost scris acest roman și la veridicitatea personajelor sale. Asemenea recenzii au mai fost prezentate la școlile generale nr. 124, 127 și altele.

Și în rîndul personalului administrativ și de îngrijire se observă mobilizarea tot mai bună făcută de grupele sindicale din raion în vederea difuzării cărții politice și culturale, folosindu-se în acest scop cercurile de citit și frecventarea bibliotecilor locale. Cu toate acestea, trebuie arătat faptul că nu toate birourile grupelor și în special responsabilii cu munca culturală se ocupă în aceeași măsură de popularizarea cărții în rîndul membrilor de sindicat, de organizarea standurilor, a vitrinelor de cărți etc.

Conferința s-a ocupat pe larg de modul în care comitetul sindicatului și organizațiile sindicale din școli a antrenat cadrele didactice în formațiile artistice de amatori. Cu toate că s-au întîmpinat greutăți în această acțiune, totuși am reușit să organizăm un grup vocal folcloric format din 18 membri de sindicat, o echipă de teatru cu 35 de tovarăși, o echipă de dansuri formată din 16 tovarăși de unitățile școlare și preșcolare, echipă pregătită de profesorul Viorel Popescu de la școala nr. 150.

Începînd cu luna septembrie a.c., la indicațiile comitetului raional de partid, comitetul sindicatului cu sprijinul secției de învățământ a luat toate măsurile de mobilizare a cadrelor didactice pentru participarea la formația corală. În conferință a fost

subliniată activitatea susținută și plină de entuziasm desfășurată de cele două formații — grupul vocal de sub conducerea profesorului Ilie Buzatu și echipa de teatru sub regia artistului emerit Toma Dimitriu. Grupul vocal, cu un bogat repertoriu de cîntece folclorice, s-a prezentat la spectacole organizate cu ocazia zilelor festive de 1 Mai și „30 iunie — Ziua învățătorului”, precum și în numeroase alte ocazii.

Activitatea artistică de amatori a luat amploare și mai mare în cinstea Congresului al IX-lea al P.C.R., echipele noastre artistice prezentîndu-se la concursul „Slavă partidului” din acest an și la „Biennale de teatru I. L. Caragiale”. În acest scop echipa de teatru a pregătit comedia în patru acte „Morișca” de Ion Luca, prezentînd spectacolele cu această piesă atît pe scenele teatrelor „Lucia Sturdza Bulandra” și „Național-Comedia”, cit și la cele două faze ale concursului. Spectacolele s-au bucurat de mult succes din partea spectatorilor și de o frumoasă apreciere din partea forurilor competente. De asemenea, grupul vocal și echipa de dansuri au intrat în concurs — faza raională — cu un program bine selecționat și o ținută artistică demnă de remarcă.

Formația de cor se găsește în momentul de față în curs de organizare; s-ar fi putut realiza mai mult și în această privință dacă directorii unor școli și birourile grupelor sindicale s-ar fi alăturat și ar fi sprijinit mai mult inițiativa comitetului. Conferința a cerut noului comitet al sindicatului să antreneze în mai mare măsură pe membrii de sindicat la desfășurarea acestei activități cu tradiții în cadrul raionului nostru.

Un puternic mijloc de educare a membrilor de sindicat și în același timp o modalitate de petrecere a timpului liber în mod plăcut și instructiv l-a constituit vizionarea unor spectacole de teatru în colectiv.

O lipsă a comitetului sindicatului este că deși a prevăzută în planurile sale excursii ale unor grupuri de cadre didactice nu a reușit să realizeze această sarcină.

Pentru încheierea colectivului de cadre didactice, comitetul sindicatului a organizat reuniuni tovarășești, petrecerea revelionului în cadrul Clubului învățământ și a contribuit la organizarea „Zilei învățătorului”.

Conferința sindicatului nostru a exprimat dorința membrilor de sindicat de a amplifica activitățile culturale, de a le lega mai mult de sarcinile mari trasate școlii de Congresul Partidului nostru.

MĂNECIU—UNGURENI

Într-o scrisoare trimisă redacției, prof. Alexandru Barbu ne informează despre preocupările cadrelor didactice de la Liceul din Mineciu-Ungureni pentru lărgirea eficacității și legarea de actualitate a lecțiilor de istorie. Astfel, în pregătirea lor pentru lecțiile de istorie contemporană, profesorii studiază cu atenție documentele de partid și de stat cele mai recente și în special materialele privind cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român. În acest an, sînt folosite mai larg în pregătirea lecțiilor de istorie cele mai noi cărți de specialitate apărute ca, de pildă, „Momente din istoria poporului român” de prof. univ. Gh. Ștefan, „Mircea cel Bătrîn” de I. Negoiu, „Contribuția României la războiul antihitlerist” etc.

O metodă utilizată cu succes la Liceul din Mineciu-Ungureni o constituie ilustrarea lecțiilor de istorie prin documente cu caracter local, interpretate critic.

CONSTANȚA

Profesorul Augustin Nazarie, de la Liceul din Eforie ne relatează într-o corespondență a sa unele aspecte privind activitatea cercului profesorilor de desen din Constanța. Membrii acestui cerc au discutat recent pe marginea articolului despre educația artistică a elevilor publicat de acad. Gh. Oprescu în coloanele „Gazetei învățămîntului”, exprimîndu-și părerea unanimă despre necesitatea introducerii unei ore de istorie a artelor plastice în clasa a X-a sau a XI-a a secției umanistice. De asemenea, profesorii de desen din orașul Constanța au luat în discuție modalitățile privind îmbunătățirea pregătirii elevilor în domeniul desenului tehnic și al desenului decorativ. Ei au cerut printre altele ca, în sprijinul predării lecțiilor de desen decorativ, manualele să cuprindă reproduceri în culori după chenare decorative specifice artei populare, costume naționale, cusături, țesături, ceramică etc.

RIMNICUL—VÎLCEA

Pentru buna desfășurare a muncii de perfecționare a cadrelor didactice din Rm. Vlcea — ne scrie prof. Gheorghe Simeanu, șeful secției de învățămînt a orașului — s-a organizat un cabinet metodic în cadrul căruia vor fi expuse o serie de materiale necesare predării — planșe, aparate, scheme — pentru a fi popularizate în școli. Tot aici se vor organiza între cadrele didactice de diferite specialități schimburi de experiență la nivelul orașului. O bună parte din profesorii de muzică, desen, educație fizică vor ține lecții în fața învățătorilor de la clasele I—IV, în scopul predării la un nivel mai ridicat a acestor obiecte.

ARAD

Colectivul de conducere al Școlii generale nr. 7 din Arad în colaborare cu profesorul de educație fizică a întocmit, pe baza indicațiilor primite din partea secției de învățămînt și a U.C.F.S. orășenesc, un plan de măsuri privind îmbunătățirea activității de educație fizică și sport din școală. În vederea unei bune desfășurări a acestor ore, ne comunică profesorul Budimir Rachici, s-a trecut la amenajarea unei mici baze sportive în curtea școlii. Aici au fost realizate terenuri de volei și handbal, o groapă pentru sărituri și un portic de gimnastică.

Datorită noilor condiții create, la Școala generală nr. 7 din Arad s-a reușit să se formeze, din rîndul elevilor cu aptitudini sportive, echipe de handbal și atletism, care vor participa la campionatele republicane școlare.

Unele probleme ale predării obiectului „EDUCAȚIA CETĂȚENEASCĂ”

(Urmare din pag. 1)

deosebirile dintre statul socialist și cel capitalist, adică au expus, în linii generale, întreaga teorie marxist-leninistă a statului. Programa indică pentru această lecție doar caracterul istoric și de clasă al statului, tipurile de stat și superioritatea statului socialist față de statele bazate pe exploatare.

În mare măsură, expunerile pe care le fac profesorii în cadrul lecțiilor, constau din afirmare, înșiruire de teze și idei, ceea ce face ca lecțiile să capete un pronunțat caracter descriptiv, declarativ. În cele mai multe cazuri se enunță definiții care se comentează mai mult sau mai puțin sistematic, fără a se sublinia cu suficientă tărie și claritate elementele esențiale ale acestora și relațiile dintre ele. Lecțiile conțin foarte puține explicații consecvente și clare, care să conducă la asigurarea accesibilității cunoștințelor ce se predau și la însușirea conștientă a acestora.

Din această cauză, tratarea problemelor

în lecții este greoaie, neatrăgătoare, monotona, ceea ce face ca sarcinile educative ale lecțiilor să nu se îndeplinească la nivelul cerințelor nici în ceea ce privește formarea concepției materialist-dialectice despre societate și nici în ceea ce privește formarea conștiinței și conduitei morale, cetățenești a elevilor. Mulți dintre elevii cărora li se predau lecții de educație cetățenească nu au conștiința clară a necesității și utilității însușirii cunoștințelor respective pentru viață, pentru activitatea și comportarea lor de fiecare zi, pentru că nu sînt ajutați în mod sistematic în această direcție. Uneori se susține că despre importanța obiectului s-a vorbit în lecția introductivă, ca și cum prin aceasta toate problemele legării cunoștințelor teoretice de viață, ale folosirii lor de către elevi pentru înțelegerea realităților sociale și politice actuale ale țării noastre ar fi fost pe deplin și dintr-o dată rezolvate.

Un neajuns cu caracter mai general, constatat în organizarea și desfășurarea lecțiilor de educație cetățenească la profesorii asistați, constă în aceea că majori-

tatea lor își planifică, își pregătesc și își desfășoară lecțiile după manual și nu după programă. Intrucît manualul nu este în concordanță deplină cu prevederile noii programe, fiind editat înainte de Congresul al IX-lea al P.C.R., acest mod de lucru duce la abateri de la prevederile programei, abateri care pot afecta însușirea corectă a cunoștințelor de către elevi. Așa, de exemplu, cei mai mulți profesori au predat lecția „noțiuni generale despre stat” (ca în manual) și nu lecția „noțiuni generale despre stat și constituție” (cum prevede actuala programă), sau — după lecția „Republica Socialistă România, stat suveran, independent și unitar”, — au trecut la predarea lecțiilor despre organele de stat în Republica Socialistă România (ca în manual) nu la lecțiile despre „Dezvoltarea continuă a statului și națiunii în condițiile desăvîrșirii construcției socialiste în țara noastră” (cum se prevede în programa școlară). Această situație, atrage încă o dată atenția asupra necesității ca fiecare profesor să studieze aprofundat și temeinic atît prevederile programei, cit

și cerințele care decurg din acestea și să le respecte în predarea lecțiilor.

S-au întîlnit și cazuri cînd unele probleme n-au fost suficiente de clare nici pentru profesorii care le-au predat. Au fost întîlniți profesori care confundă „tipul” de stat cu „forma” de stat, afirmînd, nu o dată, de exemplu, că „statul capitalist este o formă de stat”; sau, alții, care nu au reușit să explice ce este sistemul electoral și ce înseamnă a-l reglementa.

Observațiile de mai sus converg spre concluzia că în condițiile actuale în care experiența acumulată în predarea acestui obiect are un caracter limitat și în care, în legătură cu aceasta, lipsește o metodică de specialitate, există încă resurse care sînt de domeniul didacticii generale insuficient valorificate. Valorificarea deplină a acestora în dependență directă de preocupările și stăruințele permanente ale personalului didactic de predare ar fi în măsură să aducă o contribuție la obținerea de rezultate mai bune în realizarea sarcinilor instructiv-educative ale lecțiilor de educație cetățenească din școala de cultură generală.

LITERATURA IMPOTRIVA EDUCAȚIEI?

Recent a apărut în revista „Luceafărul” (nr. 183, 184, 185) nuvela intitulată „Leul albastru” de D. R. Popescu. Conținutul nuvelei, ca și limbaajul utilizat de autor au stîrnit o vie dezaprobare în rîndurile cadrelor didactice. Publicăm două dintre numeroasele scrisori pe această temă primite de redacție.

Într-o zi obișnuită de școală, cu bucuriile și frământările ei, evaluam caracterul dinamic al activității pe care colectivul nostru de profesori și elevi o desfășoară cu certitudinea clară a perspectivelor mereu mai luminoase care i se deschid în față.

Împleteam aceste gânduri și emoții de educator cu aduceri aminte, din vremea copilăriei și adolescenței mele, din anii de școală care, în ciuda condițiilor grele pe care le-am avut de înfruntat majoritatea dintre noi, ne-au format temelia cunoștințelor pe care le împărtășim astăzi tinerei generații și ne-au lăsat gravată pentru todeauna în minte imaginea citorva dascăli pătruși de dragoste și devotament pentru modesta lor misiune. Începam în același timp un puternic sentiment de încredere în munca tuturor profesorilor și elevilor din patria noastră care, înconjurați cu grijă și cu nesfârșită dragoste de partidul și statul nostru, sînt capabili să realizeze sarcinile mărețe trasate școlii de cel de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român.

Literatura noastră contemporană se îmbogățește de la o zi la alta cu noi opere tratînd teme variate. Marea majoritate a scriitorilor oglîndesc minunate realizări obținute de popor, aspirațiile și visurile lui, prezintă figuri de comuniști neînfricați, luptători hotărâți pentru îndeplinirea idealurilor de veacuri ale omenirii — pacea, libertatea și dreptatea socială. Prin asemenea opere scriitorii contribuie la educarea maselor largi, la dezvoltarea conștiinței lor comuniste.

Prestigiul educativ al artei cuvîntului este umbrat însă uneori de scrieri lipsite de orizont, care apar chiar în publicații de prestigiu. O asemenea lucrare a apărut de curînd în „Luceafărul”, revistă de largă circulație mai ales în rîndurile tineretului. Este vorba de nuvela „Leul albastru” scrisă de D. R. Popescu. Scriitorul, utilizînd un limbaj decadent, trivial și pornografic, relatează în această nuvelă o serie de episoade petrecute într-un internat, pe o tonalitate care deformează total realitatea. Ironia sumbră a prozatorului la adresa unor profesori, prezentarea unor acte de huliganism, a desfrîului unui întreg colectiv pedagogic dintr-o școală, sînt doar cîteva din aspectele ilustrate într-un limbaj neobișnuit în beletristica noastră clasică sau contemporană.

Noi, profesorii, îi stimulam pe tineri să citească alături de operele scrise de Caragiale sau Delavrancea, de Creangă, Sadoveanu sau Liviu Rebreanu, și proza scriitorilor tineri desprînși din oceanul nesecat de talente ale poporului.

Este „Leul albastru” o aseme-

Pentru formarea și dezvoltarea armonioasă a tinerei generații muncim astăzi toți, oriunde ne aflăm, și pentru viitorul lui, pentru viitorul patriei, ne dăruim fiecare dintre noi tot ce avem mai bun, tot ce avem mai frumos.

Este unanim cunoscut că printre elementele de importanță covârșitoare, pentru educarea tineretului, un rol deosebit de important, îl are literatura, presa, cuvîntul tipărit.

Nu încerc să formulez dorința tuturor celor ce citesc pentru o literatură care să-i satisfacă, dar simt nevoia să afirm că nu ne putem îngădui să oferim cititorilor și mai ales tinerilor orice.

Mă opresc asupra nuvelei cu titlul „Leul albastru”, de D. R. Popescu, din care ultimul fragment a apărut în „Luceafărul” nr. 25 (185) din 13 noiembrie 1965.

Intrucît autorul se referă la viața de școală, de acum 18—20 de ani, realitate la care mulți dintre noi am fost martori, îmi îngădui să afirm că această povestire nu reconstituie și nu poate defini această realitate. Școala trecutului, cu toate deficiențele ei, are totuși meritul că a continuat și tradițiile progresiste ale școlii românești cu care ne mîndrim întotdeauna și de a fi pregătit generația mai vîrstnică de oameni ai muncii, care sub conducerea înțeleaptă a P.C.R. participă astăzi activ la desăvîrșirea construcției socialismului în patria noastră.

Nu cred și nu pot concepe existența unei școlii (oricît de particular ar fi acest caz) căreia să-i fi fost caracteristice faptele re-

nea lucrare? Întîlnesc tinerii în această nuvelă preocuparea plină de simț de răspundere a artistului pentru selectarea faptelor și prezentarea lor într-o formă literară adecvată? Nimeni nu se îndoiește că în viață, în școală au existat și mai există încă oameni cu trăsături negative. Fără îndoială, că în creația artistică se pot satiriza viciile umane, se pot critica aspecte și fapte urîte. Dar în întreaga școală prezentată în „Leul albastru”, D. R. Popescu nu găsește însă un singur om cinstit. Scriitorul încearcă să acrediteze ca veridică imaginea unei școlii în care toți, dar absolut toți factorii de răspundere, de educație, sînt niște oameni descompuși moraliceste.

Denaturarea nu se referă însă numai la adevărul faptic, la imaginea chiar și a unei singure școlii. Ea are un substrat mult mai grav prin consecințele ideologice. Acesta este generat de prezentarea școlii ca o închisoare a dezvoltării umane a tineretului. Or, această idee este profund eronată nu numai în privința rolului școlii (și a slujitorilor ei) în perioada la care se referă materialul faptic al nuvelei lui D. R. Popescu, ci chiar în ce privește rolul școlii în general, în istoria poporului nostru.

Cititorul tînăr și vîrstnic se simte dezgustat în urma unei asemenea lecturi. Mă gîndesc la miile de tineri care au citit această povestire. Cu ce imagine denaturată au rămas ei despre educatori. Noi, slujitorii școlii, reținem din etapa respectivă efortul enorm făcut de școală pentru a duce lumina culturii chiar și dincolo de zidurile ei.

latate în nuvela menționată. Nici eu și nici unul dintre colegii cu care am discutat nu am întîlnit o școală în care corpul didactic să fie în acest grad de depravare și de descompunere morală și în care elevii să întîlnească ziduri de neîntrecut în calea realizării tuturor năzuințelor lor. Personal sînt indignat de faptul că a putut apărea o asemenea lucrare total opusă scopurilor educației și îmi pun întrebarea dacă „Leul albastru”, cu vocabularul și expresiile fosfozite, se poate numi literatură...

Nu sînt scriitor și nici artist; preocupările mele sînt legate de școală, de munca educativă și de munca științifică. Manifest interes pentru tot ceea ce se conturează nou și valoros în literatură și în artă în general. Privesc cu căldură strădaniile creatorilor de artă care slăvesc viața și pe om și care își dăruiesc din inimă tot ce au mai bun, mai frumos. Iubesc cu pasiune operele artistice care reușesc să exalte cele mai frumoase sentimente umane. Aceasta este valabil după părerea mea pentru orice cititor, tînăr sau vîrstnic, om al muncii din orice domeniu de activitate.

În acest context trebuie cuprinsă și cerința ca orice scriere literară să fie educativă și să dezvolte sentimente alese, puternice. De aici izvorăște și indignarea oricărui educator față de „Leul albastru”, îngrijorarea că încercări literare de felul acesta, care jignesc bunul simț și prezintă realitățile denaturate în chip tendențios, pot fi publicate în revistele noastre.

Prof. VICTOR I. ILIESCU
directorul
liceului „Gh. Lazăr” București

Să fi uitat D. R. Popescu că în anii la care se oprește nuvela, au învățat cîteva milioane de oameni complet lipsiți de știința cărții, prin contribuția voluntară și patriotică a zeci de mii de învățători și profesori să desferce lacătele inculturii? Să uite el, că aceștia au putut deveni cititori chiar și ai cărților sale datorită entuziasmului cu care învățătorimea a răspuns la această operă uriașă întreprinsă de partid? Să nu rețină D. R. Popescu, din eforturile școlii, faptul că zeci de mii de tineri, printre care și el, au părăsit școala cu dorința de a participa efectiv la construcția socialistă de dimensiuni nemaiîntîlnite în istoria patriei și cu posibilitatea (pregătirea) necesară unei asemenea participări? Ne îndoim că ar putea fi așa. Atunci, în ce scop deformează atât de sumbru realitatea? Consider, că prezentarea unor aspecte, cu intenții tendențios deformante, nu constituie în nici un caz o literatură în înțelesul adevărat al cuvîntului. Ne exprimăm regretul că în coloanele unor reviste de prestigiu apar lucrări de acest fel.

Răspunderea pentru formarea oamenilor de mâine este o sarcină a întregului popor. Alături de învățători și profesori, scriitorii pot și trebuie să contribuie la ridicarea pe o treaptă cit mai înaltă a conceptului de om, să conlucreze la formarea și educarea unor personalități multilaterale, demne de epoca pe care o trăim. Este ceea ce de fapt și fac scriitorii noștri. Acest lucru îl cerem noi, educatorii de la catedră, și lui D. R. Popescu.

Prof.
CONSTANTIN PRISECARU

meridiane
meridiane

FRANȚA

Televiziunea școlară întîmpină o serie de greutăți ca urmare a condițiilor neprielnice de vizionare a programelor din cauza reflexelor de lumină pe ecran, a distanței elevilor de acesta etc. Pentru înlăturarea acestor defecte în cîteva școli din Franța se experimentează „poliviziunea”. Este vorba de un sistem de recepție individuală prin reflexia imaginii de pe un receptor așezat pe plafon pe cîteva oglinzi orientabile, dispuse pe bănci. Imaginea unui singur receptor poate fi astfel urmărită în condiții optime de către 15 elevi.

Corespondența interșcolară în formă sonoră, cu ajutorul unor înregistrări pe bandă de magnetofon, se practică tot mai intens între școlile din Franța. Datorită avantajelor pe care le prezintă, ea completează celelalte forme ale corespondenței interșcolare, introduse în cadrul „activităților îndrumate” ale elevilor, prin instrucțiuni oficiale încă din 1947: schimbul de lucrări colective și individuale, jurnale de clasă, documente, dosene, scrisori, daruri.

Această corespondență sonoră îl atrage în mod deosebit pe copii. Ea poate consta din mesaje colective și individuale, care îmbogățesc cunoștințele elevilor, le dezvoltă spiritul de inițiativă și de colaborare, prietenia și înțelegerea reciprocă.

R. S. CECOSLOVACĂ

Începînd de la 1 septembrie 1965, în clasa a X-a a școlilor de cultură generală din R. S. Cehoslovacă se predă după noua programă de învățămînt care urmează să asigure o mai bună pregătire a absolvenților acestor școli. Una dintre cele mai importante prevederi ale noii programe se referă la extinderea și adîncirea studiului limbilor străine. Conform noilor prevederi elevii urmează să învețe cel puțin două limbi străine de circulație mondială. De asemenea, absolvenții care se pregătesc să studieze anumite discipline din învățămîntul superior, trebuie să cunoască și limba latină.

R. D.

GERMANA

Noua lege privind sistemul de învățămînt din R.D.G. a determinat în toate domeniile învățămîntului o activitate intensă îndreptată spre realizarea obiectivelor propuse. În cadrul unor consfătuiri și a activității unor colective și comisii se dezbăț în prezent problemele învățămîntului de

toate gradele și se caută căi și metode noi de îmbunătățire a procesului instructiv-educativ.

Printre cele mai importante lucrări elaborate în acest cadru se numără „Directivele pentru perfecționarea profesorilor, învățătorilor, educatorilor și funcționarilor din instituțiile de învățămînt”. Ele cuprind îndrumări cu privire la aspectele pedagogice, psihologice și politico-ideologice ale perfecționării, la perfecționarea de specialitate în diferitele discipline care se predau în școală, precum și la perfecționarea cadrelor din diferitele grade și forme de învățămînt.

Unul din principiile menite să ducă la o eficiență deosebită a perfecționării este concentrarea studiului dintr-o perioadă dată asupra unei anumite probleme de mare importanță.

În ceea ce privește metodele de perfecționare, pe lângă munca în colectivul școlii, sînt indicate studiul individual planificat și munca științifică independentă sau de colaborare în activitatea pedagogică a unor colective, comisii, organe de învățămînt, publicații de specialitate, la experiențe și cercetări științifice etc.

Pe marginea acestor indicații au avut loc consfătuiri care au contribuit la transpunerea în viață a îndrumărilor prin precizarea principiilor, formelor și metodelor de perfecționare a cadrelor didactice.

R. P. UNGARĂ

În cinci licee din Budapesta — la clasa a V-a — s-au experimentat metode de predare programată a limbii maghiare. Atît manualul, cit și caietele elevilor au fost înlocuite printr-o serie de caiete speciale de studiu. La alcătuirea caietelor s-a ținut seama de necesitatea ca acestea să contribuie atît la îndeplinirea sarcinilor generale ale învățămîntului și a sarcinilor predării limbii materne, cit și la înlăturarea contradicțiilor dintre predarea în colectiv la școală și studiul individual acasă.

Atît cadrele didactice, cit și elevii claselor experimentale au apreciat în mod pozitiv primele rezultate ale aplicării acestei metode.

ANGLIA

În două orașe din Anglia, s-au organizat recent cursuri experimentale, destinate elevilor din ultimele clase a patru școli secundare. Cursurile sînt menite să înlesnească tinerilor trecerea de la viața școlară la viața de adult. Ele au avut loc o dată pe săptămînă, timp de șase săptămîni. Printre temele studiate și dezbătute figurau: căutarea și alegerea unui loc de muncă, folosirea timpului liber, organizarea bugetului, relațiile familiale și sociale, problemele căsniciei etc.

Organizatorii experimentului consideră că prin introducerea unor asemenea cursuri vor reuși să-i înarmeze mai bine pe elevi pentru viața în societate, reducîndu-se astfel cazurile de comportări asociale. Vor trebui însă, desigur, să treacă cel puțin cîteva ani pentru a se putea verifica practic ipotezele acestui experiment.